ANNIKA DEVROE

ARCHEOLOGIE • BOUWHISTORIE

ARCHEOLOGIENOTA – VERSLAG VAN RESULTATEN

LAARNE – VAGEVUURSTRAAT

A. DEVROE

AUGUSTUS 2019

COLOFON

Project

Archeologienota – Laarne, Vagevuurstraat

Opdrachtgever

Stal Trojaan
Vagevuurstraat 13
9270 Laarne

Opdrachtnemer

Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba
Lemmensstraat 34
2800 Mechelen
0472/59.31.41
annika.devroe@gmail.com
BE0680.617.128

Erkende archeoloog: Annika Devroe, OE/ERK/Archeoloog/2015/00085

© 2019 Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba

Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

Inhoud 0
1. Inleiding 1
2. Bureauonderzoek 2
2.1. Beschrijvend gedeelte 2
2.1.1. Administratieve gegevens 2
2.1.2. Onderzoeksopdracht 3
2.1.3. Werkwijze en strategie 4
2.1.4. Geplande werken 4
2.2. Assessmentrapport 7
2.2.1. Landschappelijke ligging 7
2.2.2. Historische beschrijving 14
2.2.3. Archeologisch kader 17
2.2.4. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied 18
2.2.5. Afweging noodzaak verder onderzoek 19
2.3. Samenvatting 20
3. Bibliografie 22
3.1. Literatuur 22
3.2. Websites 22
4. Figurenlijst 24

1. INLEIDING

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een omgevingsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen waarbij de voorwaarden voldoen aan art. 5.4.1. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

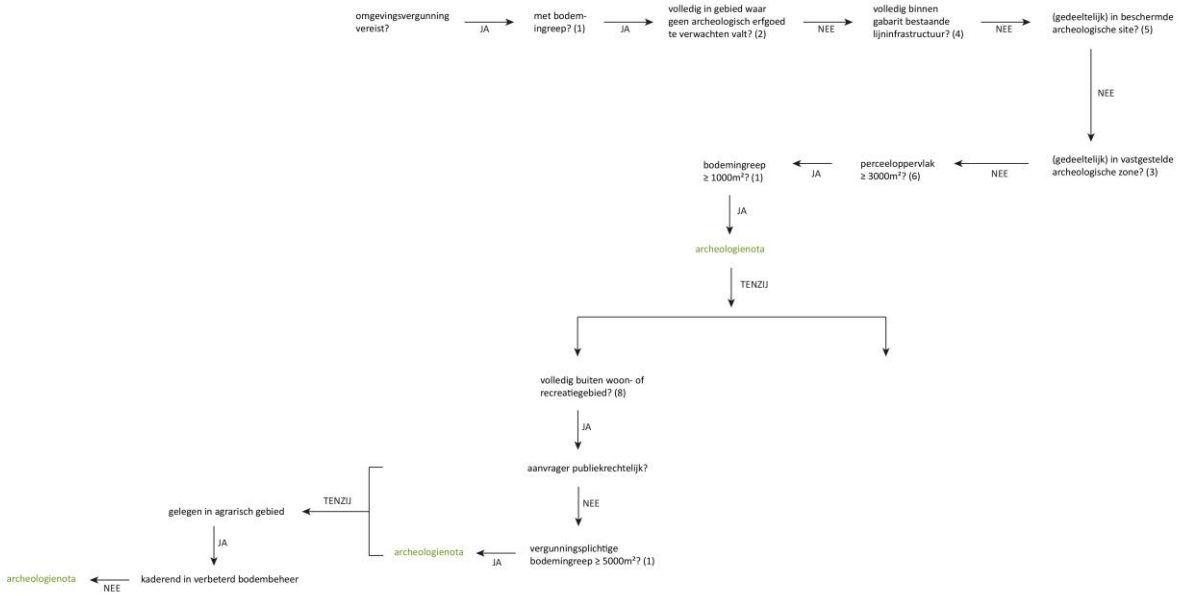

Figuur 1: Beslissingsboom in functie van huidig project. © Devroe bvba 2019

2. BUREAUONDERZOEK

2.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1.1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode: 2017J105

Locatie: Provincie Oost-Vlaanderen, Laarne, Vagevuurstraat
Bounding box: punt 1 (NW) – X 111980,855 Y 191210,913
Punt 2 (ZO) – X 112508,675 Y 190935,297

Kadaster: Laarne, afd. 1, Laarne, sectie C, percelen 992a, 995, 996 (partim), 997a (partim), 998a (partim), 1007, 1008, 1010, 1012f, 1012h, 1012/2, 1013, 1014d

Oppervlakte projectgebied: ca. 96.235 m²

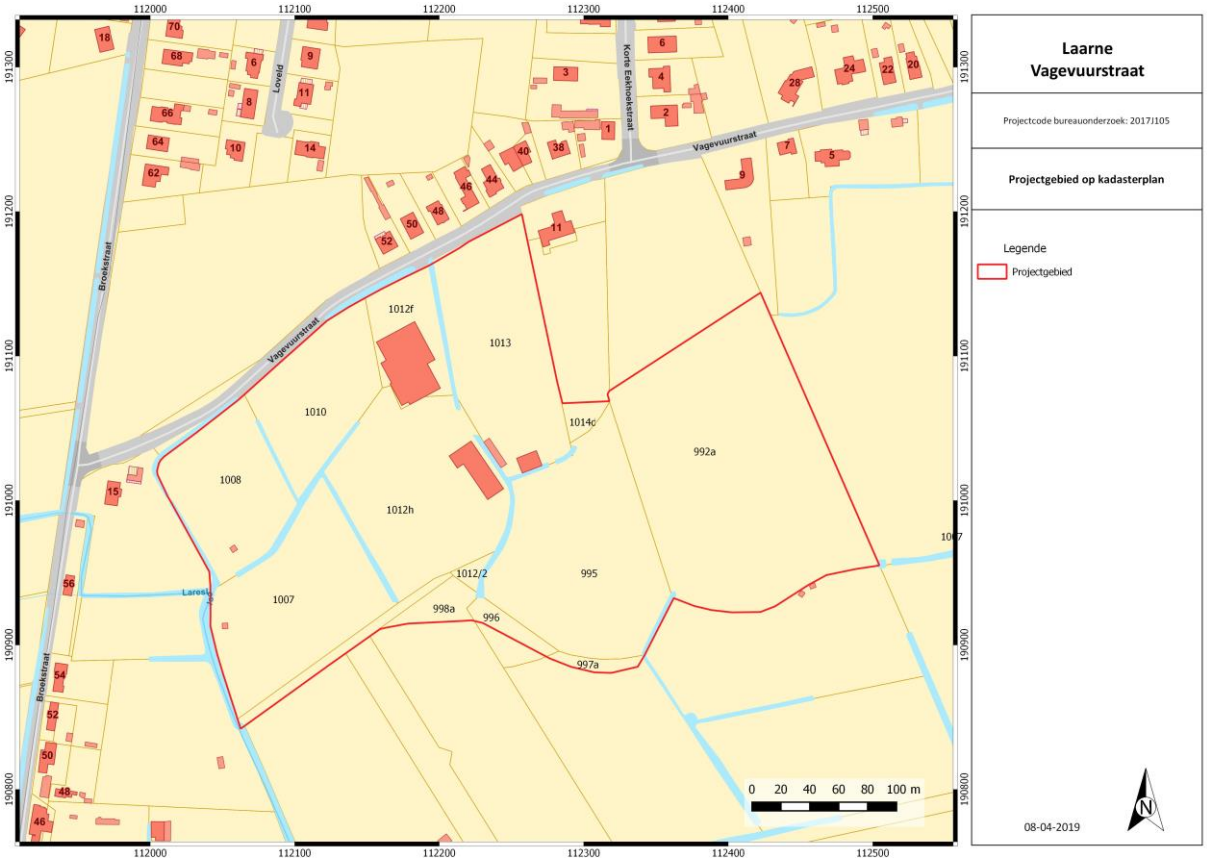

Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. © AGIV

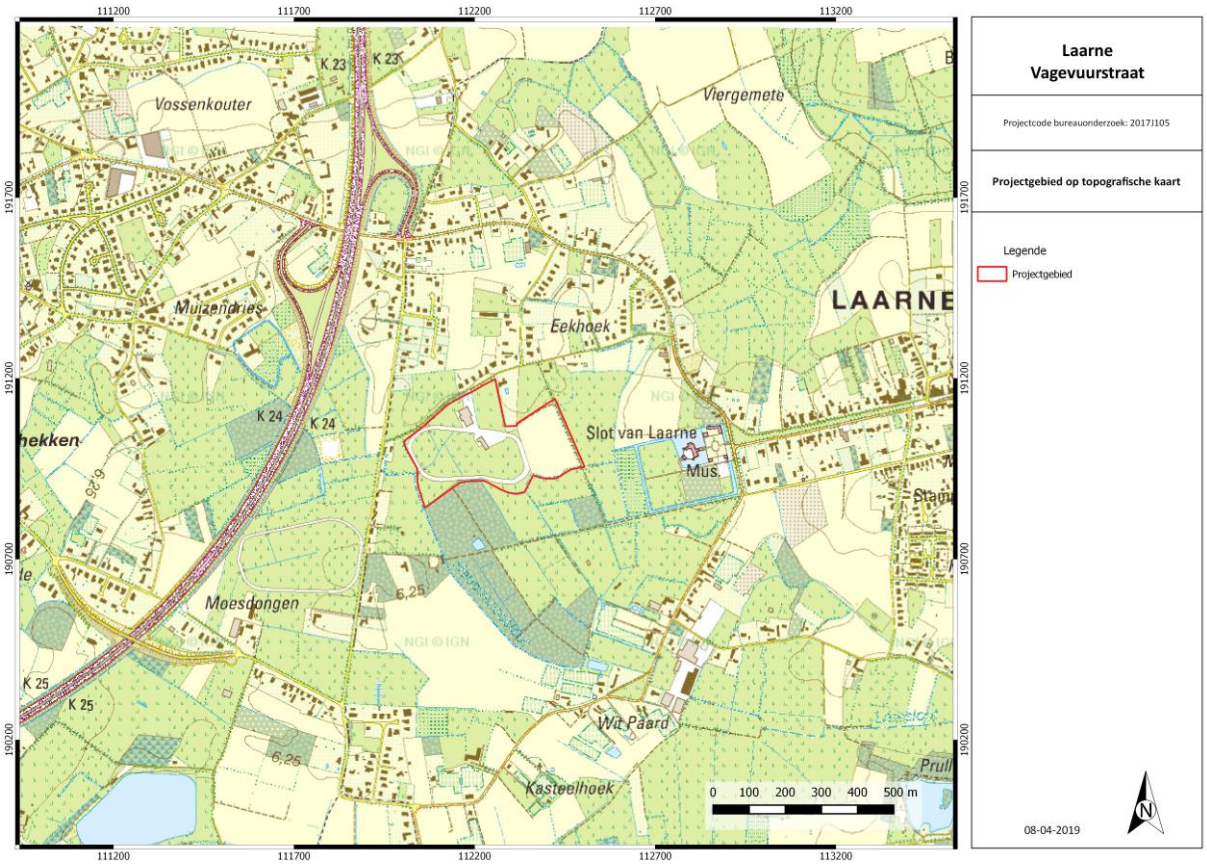

Figuur 3: Topografische kaart met aanduiding projectgebied. © NGI 2019

Naam van alle betrokken actoren: Annika Devroe (erkende archeoloog, veldwerkleider met ervaring in archeologisch bureauonderzoek)

Naam van alle personen buiten het project die geraadpleegd werden: /

2.1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT

Het bureauonderzoek heeft tot doel om zonder ingreep in de bodem maar op basis van de bestaande informatie (landschappelijk, historisch, archeologisch) na te gaan in hoeverre er archeologische resten aanwezig kunnen zijn binnen de grenzen van het projectgebied. Er wordt een beschrijving gemaakt van de geplande werken waarvoor een vergunning wordt aangevraagd, van de uitvoeringswijze ervan en van de impact op het bodemarchief.

Volgende onderzoeksvragen worden in dit bureauonderzoek (Verslag van Resultaten) behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen (landschappelijk, historisch, archeologisch) over het archeologische potentieel van het terrein?
- In welke zones is verder vervolgonderzoek noodzakelijk indien archeologisch erfgoed potentieel aanwezig is en bedreigd wordt ten gevolge van de geplande ingrepen?

Op basis van de resultaten wordt een gemotiveerd advies verleend of er al dan niet verder archeologisch vooronderzoek moet uitgevoerd worden, inclusief de methodiek daarvoor. Deze wordt beschreven en uitgewerkt in het Programma van Maatregelen.

Er zijn geen randvoorwaarden.

2.1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE

Voor het landschappelijk, geografisch kader en geologisch kader werden de nodige gegevens opgezocht via de website van DOV Vlaanderen[1] en Geopunt Vlaanderen[2]. Er werd beroep gedaan op de topografische kaart, het digitaal hoogtemodel, de tertiair geologische kaart, de quartair geologische kaart en de bodemkaart van België. Tenslotte werden de bodemerosiekaart en de bodembedekkingskaart geraadpleegd.

Voor de historische beschrijving zal voornamelijk gebruik gemaakt worden van cartografische bronnen. Het gaat hierbij om de Ferrariskaart, Atlas der Buurtwegen, Poppkaart en de topografische kaart van Vandermaelen. Er werd gebruik gemaakt van de gegeorefereerde kaarten van Geopunt Vlaanderen[3]. Op de website van Cartesius werden de historische topografische kaarten van de 19de en 20ste eeuw geraadpleegd en afgebeeld waar relevant[4]. Het cartografisch materiaal is indien nodig gegeorefereerd. Op Geopunt Vlaanderen zijn de verschillende beschikbare reeksen luchtfoto's bekeken en toegevoegd indien relevant.

Voor het archeologisch kader werd de Centrale Archeologische Inventaris geraadpleegd[5]. De meest relevante archeologische vondstlocaties in de nabije omgeving worden besproken. Relevante literatuur waarnaar verwezen wordt in de CAI werd eveneens geraadpleegd.

Op 04-09-2017 werd een plaatsbezoek uitgevoerd.

In de synthese zullen de verschillende gegevens uit het onderzoek aan elkaar gelinkt worden om zo de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Op basis van al deze gegevens zal bepaald worden of bijkomend onderzoek nodig is of niet.

2.1.4. GEPLANDE WERKEN

Ter hoogte van het projectgebied zal de bestaande oefenpiste aangepast en uitgebreid worden. De bestaande piste zal uitgebreid worden in oostelijke richting. De knik in het zuiden zal weggewerkt worden en in het westen komt de piste iets meer oostelijk te liggen. De nieuwe piste zal 9743 m² groot zijn. Hiervoor zal men eerst maximaal 30 cm teelaarde (nieuwe piste) of zand (bestaande piste) afgraven. Hierna wordt er 2% kalk gestrooid die nadien ingewerkt wordt tot een diepte van 40 cm met een frees. Men gaat dus maximaal tot 70 cm onder het huidig maaiveld. Voor de nieuwe piste gaat het hierbij om een volledig nieuwe bodemingreep, bij de bestaande piste gebeurde de vroegere aanleg op een gelijkaardige manier en is dus reeds 70 cm verstoord. Daarna worden verschillende lagen opgebouwd met in totaal een dikte van 37 cm dus tot 7 cm boven het maaiveld. In de bochten wordt met een helling van 10% gewerkt dus over een breedte van 10m is er een hoogteverschil van 1m, hetgeen betekent dat aan de buitenzijde in de bochten de piste 107 cm boven het maaiveld komt te liggen. De teelaarde wordt erna terug gebruikt om het niveauverschil aan te vullen.

Ter hoogte van de delen bestaande piste die in onbruik raken wordt maximaal 30 cm afgegraven en zal men gras zaaien.

[1] https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/bodemloketten.html.
[2] http://www.geopunt.be/
[3] http://www.geopunt.be/
[4] http://cartesius.be/CartesiusPortal/
[5] http://cai.onroerenderfgoed.be/

Binnen de uitbreiding van de piste in het oosten worden nieuwe paddoks voorzien. Hier voorziet men enkel een nieuwe afsluiting.

Er zal ook een nieuwe gracht aangelegd worden op de nieuwe grens met het eigendom Vagevuurstraat 11. Deze gracht zal 34 m lang zijn en maximaal 50 cm diep gaan. Er worden twee regenwaterputten voorzien die 3,5 m diep gaan.

Fotorapportage 04-09-2017 (A. Devroe 2017)

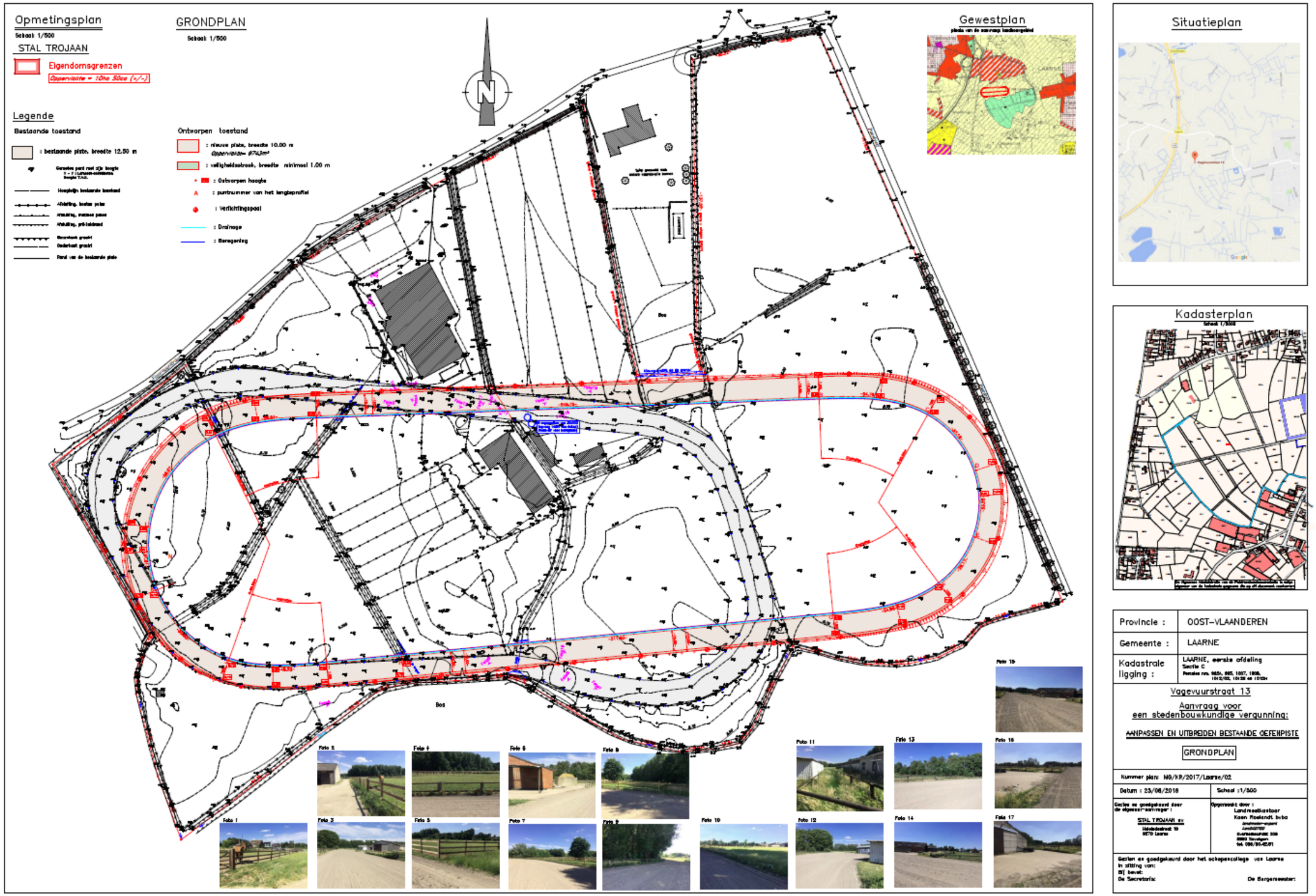

Figuur 4: Inplantingsplan nieuwe piste.

2.2. ASSESSMENTRAPPORT

2.2.1. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING

Het projectgebied ligt ten westen van Laarne. In het noorden grenst het projectgebied aan de Vagevuurstraat, in het oosten aan de Paardreef. Ten oosten ligt het kasteel van Laarne.

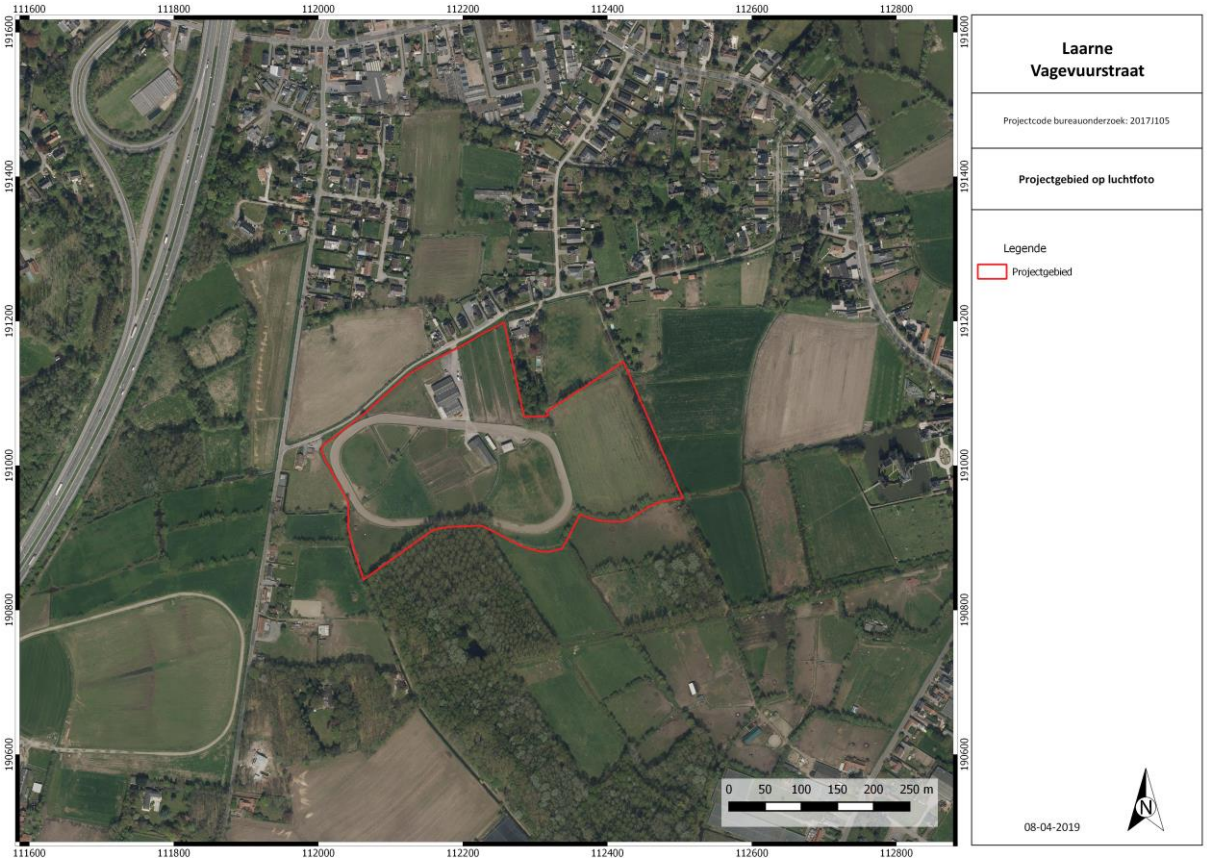

Figuur 5: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied. © AGIV

Het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel en de hoogteprofielen tussen ca. 5 m en 6,2 m TAW. Het projectgebied is in een iets lager gebied gelegen met ten oosten en westen enkele heuvels. Ten westen en zuiden loopt de Laresloot, op 1 km ten zuiden de Oude Schelde, op 1,5 km ten noordoosten de Maanbeek. De Schelde loopt op 2,7 km ten westen en 3,5 km ten zuiden. Ter hoogte van het projectgebied zijn heel wat grachten gelegen. Het gaat om bolle akkers die van elkaar gescheiden zijn door grachtsystemen. In het westen is één lager gelegen zone gelegen.

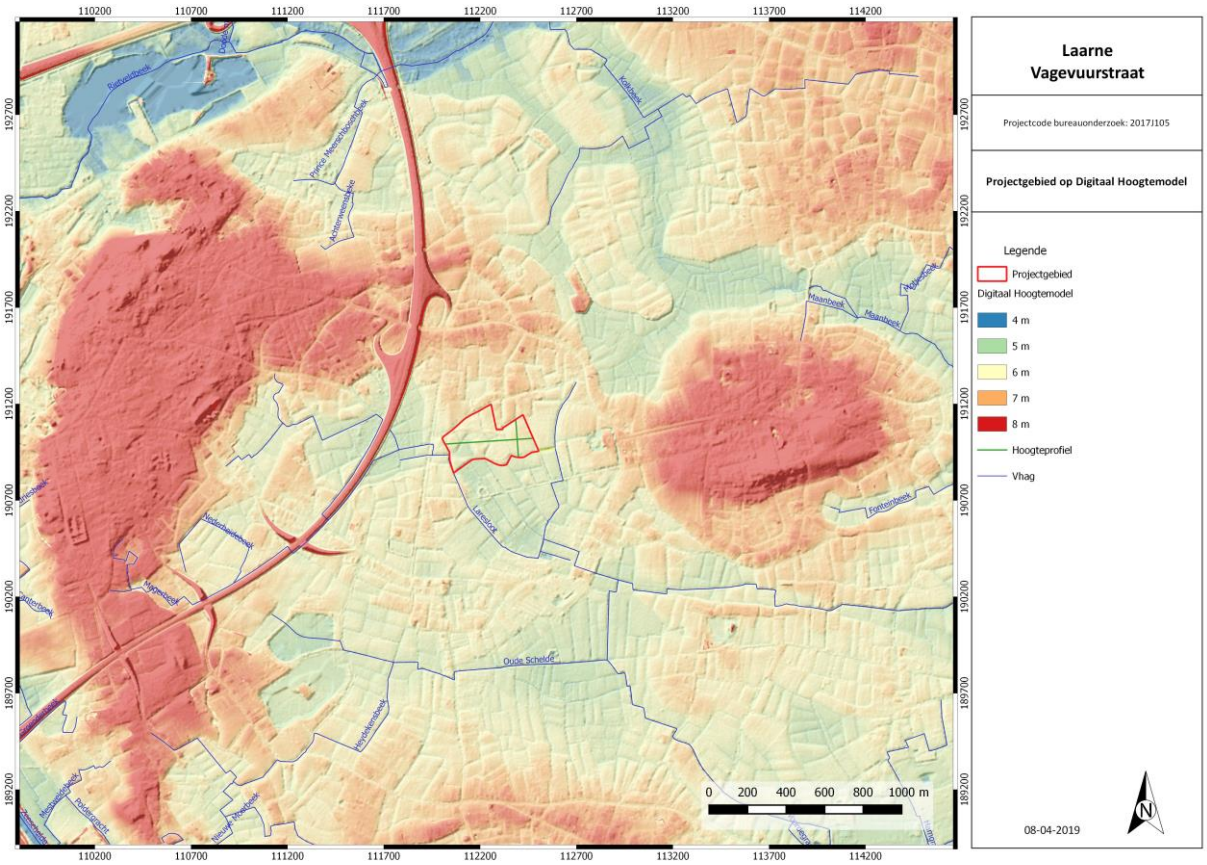

Figuur 6: Digitaal Hoogtemodel met aanduiding plangebied. © AGIV

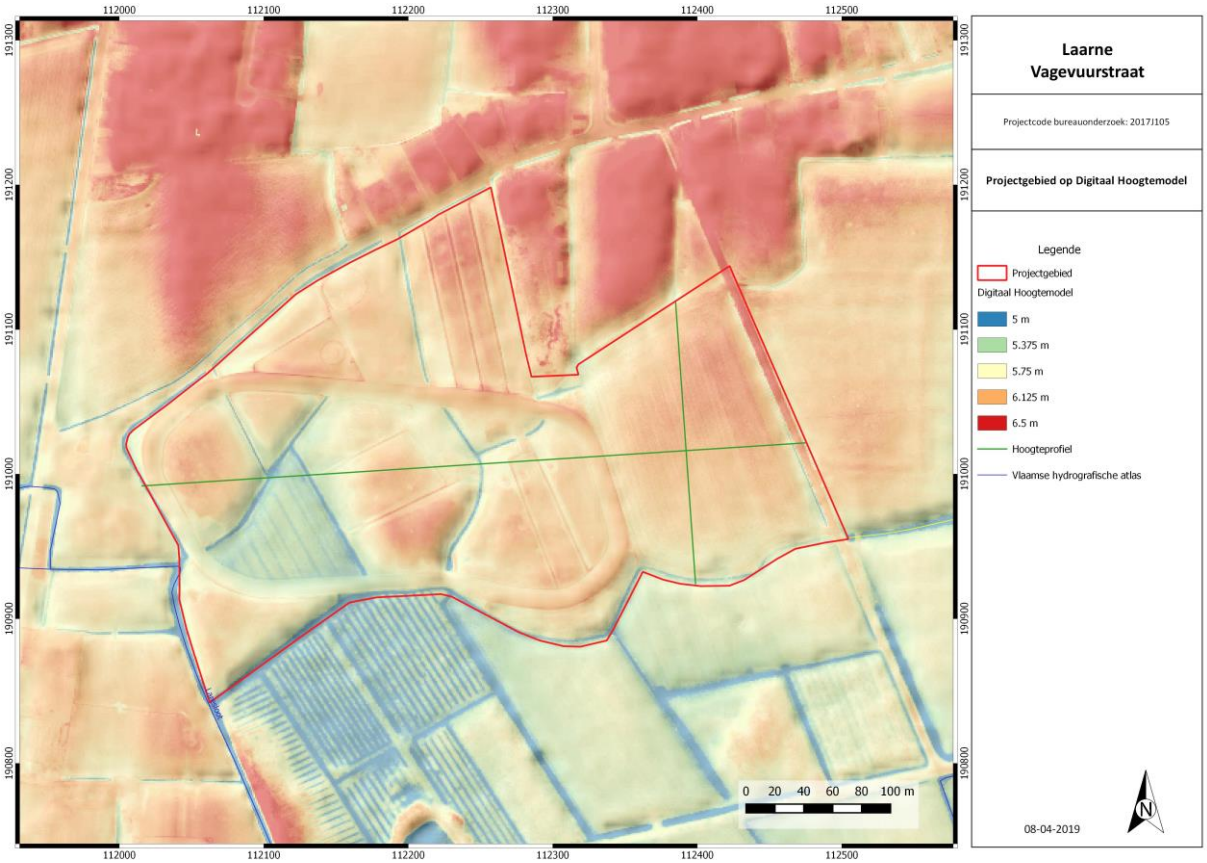

Figuur 7: Digitaal Hoogtemodel met aanduiding plangebied. © AGIV

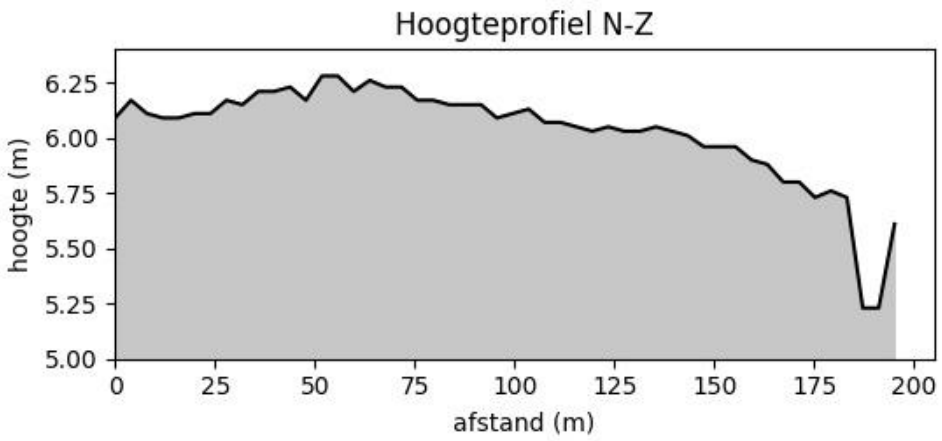

Figuur 8: Terreinprofiel N-Z. © AGIV

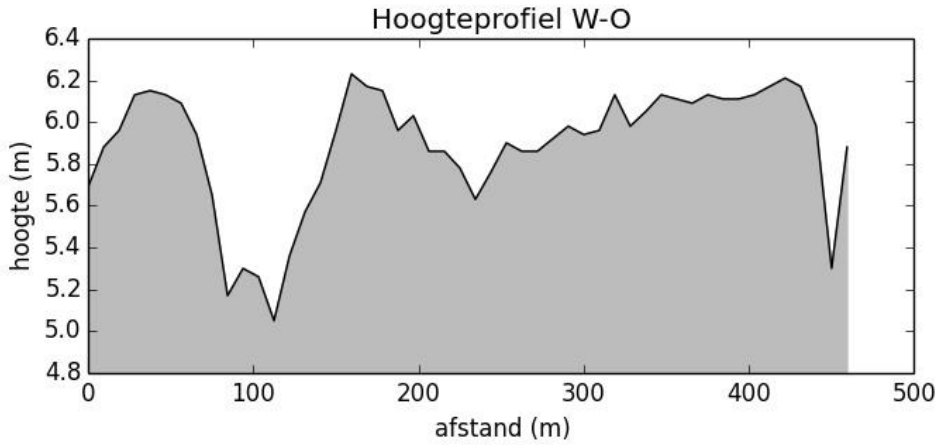

Figuur 9: Terreinprofiel W-O. © AGIV

Het projectgebied bevindt zich volgens de bodemkaart in de Zandstreek. Het projectgebied omvat verschillende bodemtypes.
Het westelijk deel valt onder bodemtype Zdb, een matig natte zandbodem met structuur B horizont. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm.

Textuurklasse	Z	zand
Drainageklasse	d	matig nat, matig gleyig
Profielontwikkelingsgroep	b	met structuur B horizont

In het zuiden valt een deel onder bodemtype Sep, een natte lemige zandbodem zonder profiel. Sep is een veel voorkomende serie met talrijke variaties in substraat, moedermateriaalvarianten en profielontwikkelingsvarianten. Het vertegenwoordigt een natte Regosol met algemeen een dikke humeuze laag, soms verveend, waarin de roestverschijnselen beginnen tussen 20 en 40 cm, de reductiehorizont begint rond 1 m. De overgang van de Ap naar de Cg komt dikwijls overeen met een textuurvariatie of het voorkomen van het substraat. De bodem is veel te nat in de winter en in de lente, fris in de zomer.

Textuurklasse	S	Lemig zand
Drainageklasse	e	nat, sterk gleyig met reductiehorizont
Profielontwikkelingsgroep	p	Zonder profielontwikkeling

Bodemtype Sdb, een matig natte lemige zandbodem met structuur B horizont komt ook voor binnen het projectgebied. De bouwvoor van deze gronden is ongeveer 30 cm dik, bruin of grijsbruin, de kleur B is meestal weinig uitgesproken, het lemig zanddek is wisselend in dikte, de substraten zijn variërend en veel voorkomend in de golvende landschappen. De roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm. De bodems zijn iets te nat in de winter en soms iets te droog in de zomer.

Textuurklasse	S	Lemig zand
Drainageklasse	d	matig nat, matig gleyig
Profielontwikkelingsgroep	b	met structuur B horizont

Meer naar het oosten valt een deel onder bodemtype Zdh, een matig natte zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. De hierboven vermelde serie Zdh en de twee complexen ZdG en ZdP zijn bodems welke een matig nat Postpodzolgebied kenmerken. ZdG werd slechts bij de aanvang van de kartering gebruikt. Men beschreef ze toen ook als Postpodzol. Naast Postpodzolen kunnen ook lokaal enkele hydromorfe gronden voorkomen na het invoeren van de Postpodzol verdween . . G uit het kaartbeeld en werd het profiel met verbrokkelde humus en/of ijzer B horizont gekarteerd als . . h. De kaarteenheden aangeduid als ZdP groeperen boringen waarin men de verbrokkelde resten van de Podzol B vindt, de zachte humus B werd homogeen in de bouwvoor verwerkt. Naast deze waarnemingen vindt men plaatsen waar de totale Podzol B werd uitgegraven en gedeeltelijk in een homogene bouwvoor verwerkt. Deze werden dan ook als . . P aangeduid. Deze bedenking laat ons toe te stellen dat alle kaarteenheden ZdG, Zdh en ZdP zeer verwante matig natte zandgronden zijn met hun sterk gehomogeniseerde bovengrond meer dan 30 cm dik, donker bruingrijs van kleur en hoog humusgehalte (3-5 %). De hoogste grondwaterstand reikt tot in het onderste deel van de B, zodat roestverschijnselen in veel gevallen moeilijk of niet waar te nemen zijn, zij beginnen tussen 40 en 60 cm en worden naar beneden toe zeer duidelijk. Al deze bodems hebben een goede waterhuishouding in de zomer en zijn iets te nat in de winter, vooral de substraatseries zijn waterverzadigd in de winter.

Textuurklasse	Z	zand
Drainageklasse	d	matig nat, matig gleyig
Profielontwikkelingsgroep	h	met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont

In het noordoosten valt een deel onder bodemtype Zbm, een droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont. Deze droge plaggenbodem heeft een bouwlaag, donker grijsbruin (-g) heideplaggen of donkerbruin (-b) bosplaggen. De humeuze A-horizont is minstens 60 cm dik en bevat meer dan 1% humus. Onder de Ap wordt meestal een bedolven verbrokkelde Podzol B aangetroffen. De roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120 cm. De bodems hebben dikwijls watergebrek ondanks de dikke humeuze bovengrond.

Textuurklasse	Z	zand
Drainageklasse	b	Droog, niet gleyig
Profielontwikkelingsgroep	m	met dikke antropogene humus A horizont

Tot slot valt een zone nog onder bodemtype Zch, een matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. De donker bruingrijze bovengrond is goed humeus en 30-60 cm dik. De Podzol B, 20-30 cm dik, is verbrokkeld in harde concreties. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm. De waterhuishouding is goed in de winter, te droog in de zomer.

Textuurklasse	Z	zand
Drainageklasse	c	matig droog, zwak gleyig
Profielontwikkelingsgroep	h	met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont

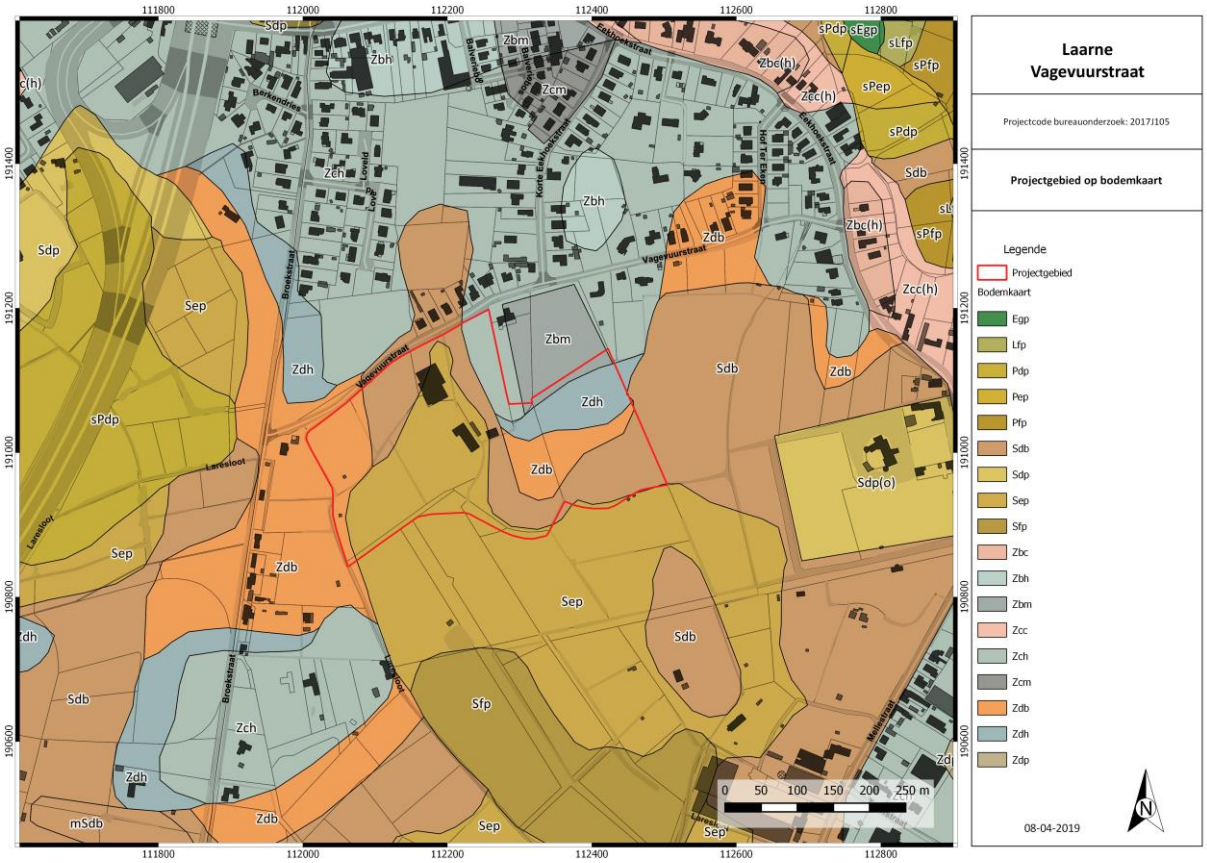

Figuur 10: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied. © DOV s.d.

Volgens de tertiair geologische kaart doorsnijdt het projectgebied de Formatie van Gentbrugge en meer bepaald het Lid van Vlierzele. Deze bestaat uit groen tot grijsgroen fijn zand, is soms kleihoudend, bevat plaatselijk dunne zandsteenbankjes, is glauconiethoudend en glimmerhoudend.

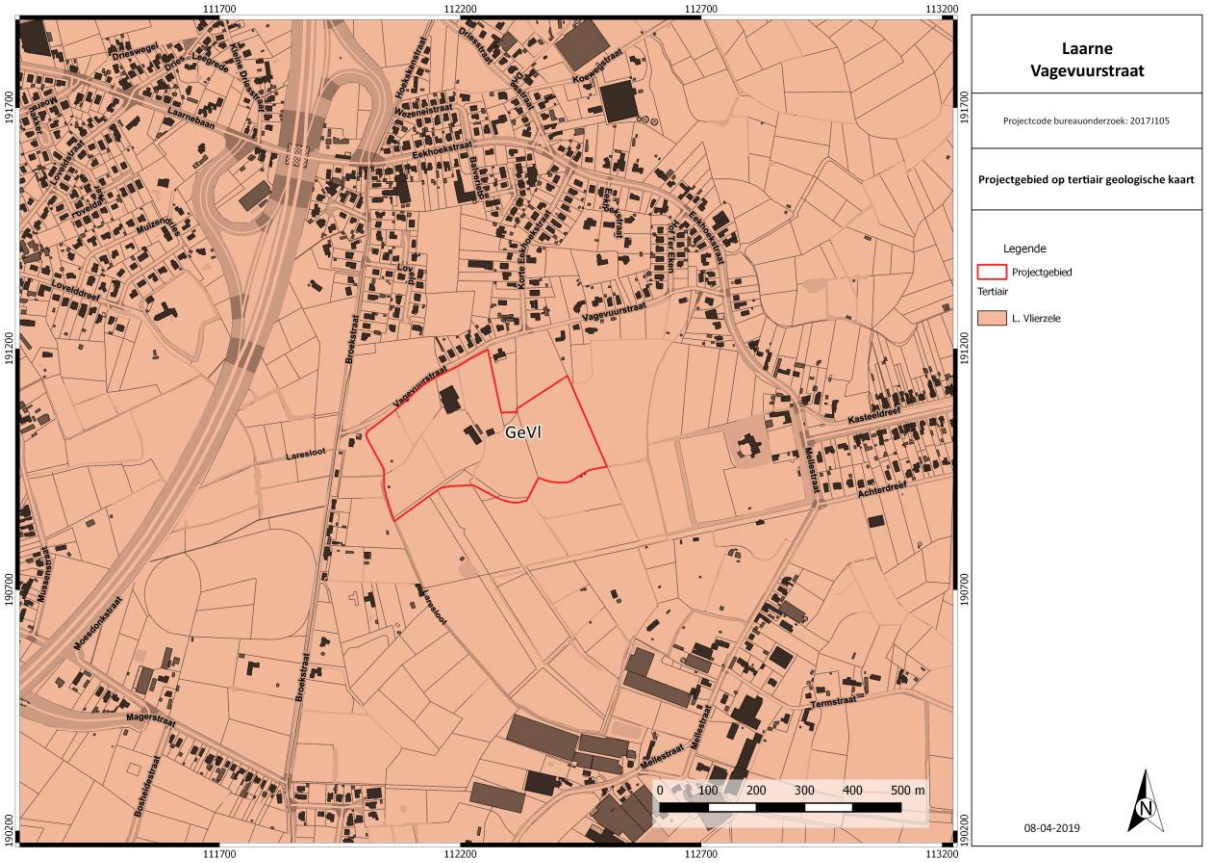

Figuur 11: Tertiair geologische kaart met aanduiding projectgebied. © DOV s.d.

Volgens de quartair geologische kaart bevindt het projectgebied zich onder type 3 waarbij zich geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie bevinden.

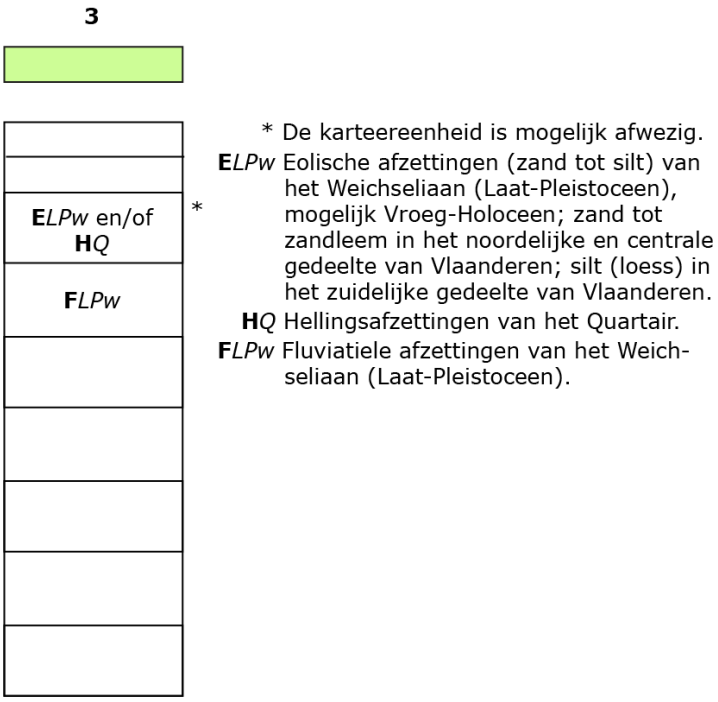

Figuur 12: Uitleg type 3 quartair geologische kaart. © DOV s.d.

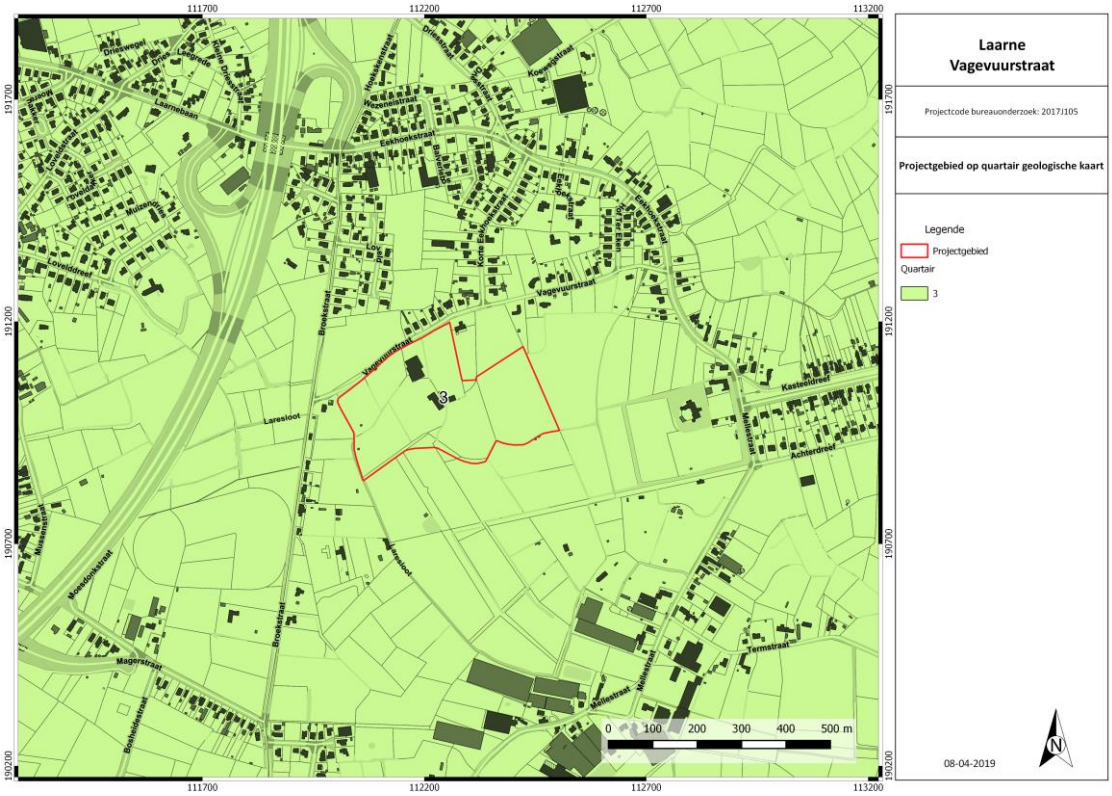

Figuur 13: Quartair geologische kaart met aanduiding projectgebied. © DOV s.d.

De erosie op het onderzoeksgebied is zeer laag tot verwaarloosbaar.

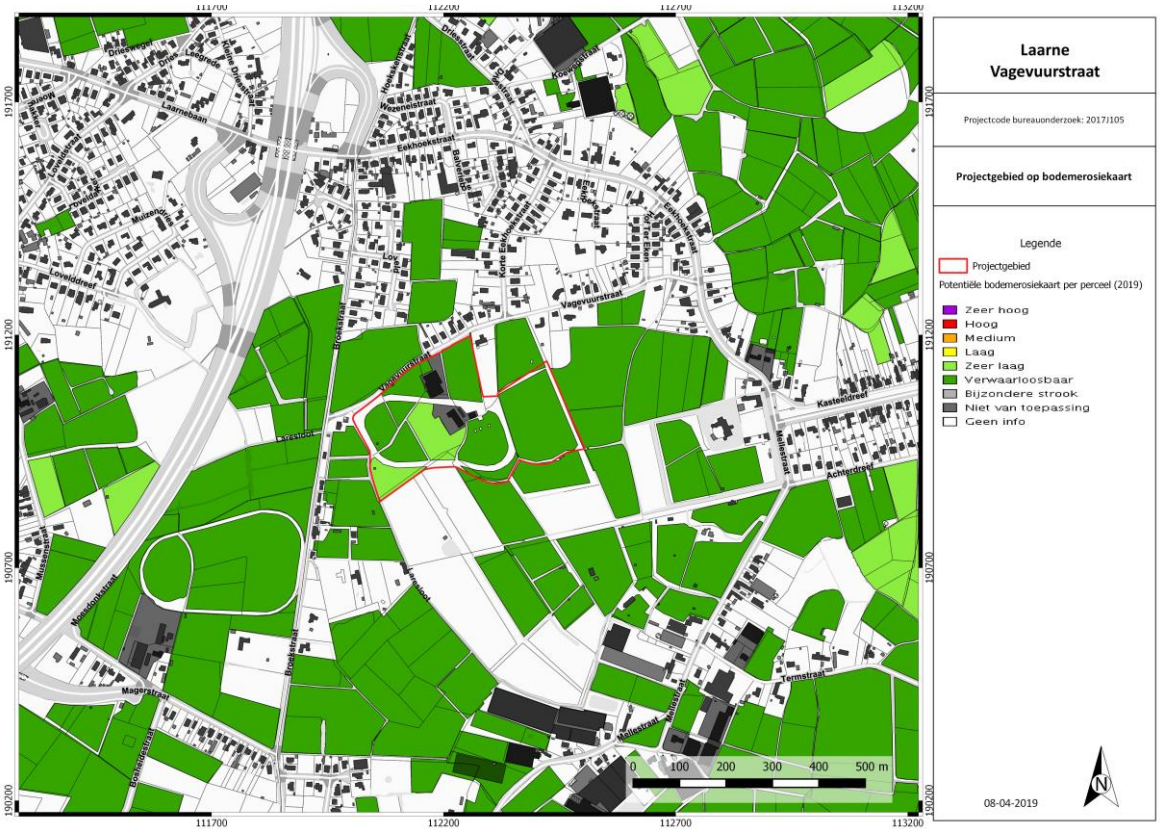

Figuur 14: Bodemerosiekaart met aanduiding projectgebied. © DOV s.d.

De bodembedekkingskaart opname 2012 komt overeen met de huidige toestand.

2.2.2. HISTORISCHE BESCHRIJVING

De Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik (1777), ook wel Ferrariskaart genoemd, geeft een gedetailleerd beeld van de Zuidelijke Nederlanden weer, net voor het begin van de industriële revolutie. Men vindt er de administratieve grenzen, de namen van parochies en gehuchten terug alsook een nauwkeurige weergave van het landschap. Op de kaart zijn gebouwen, wegen, waterlopen, vegetatietypes/landgebruik, opvallende reliëfverschillen (heuvels, duinen) en andere opvallende constructie-elementen in het landschap vastgelegd.

Het projectgebied moet net ten zuiden van de Vagevuurstraat gesitueerd worden. Het projectgebied wordt weergegeven als akkerland en een stukje bos. Over het terrein lopen enkele grachten. Ten oosten is het kasteel van Laarne te zien.

Figuur 15: Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het plangebied. © Geopunt Vlaanderen s.d.

De wetgever wilde in 1841 aanduiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. De Atlas der Buurtwegen is dus een inventarisatie van alle "openbare" wegen en "private wegen met openbare erfdienstbaarheid" waarbij dus een onderscheid gemaakt wordt in buurtwegen (chemins) en voetwegen (sentiers).

Op de Atlas der Buurtwegen is het projectgebied onbebouwd. De huidige percelering is herkenbaar.

Figuur 16: Atlas der Buurtwegen (1841) met aanduiding van het plangebied. © Geopunt Vlaanderen s.d.

De Poppkaart (1842-1879) geeft een gelijkaardig beeld als de Atlas der Buurtwegen.

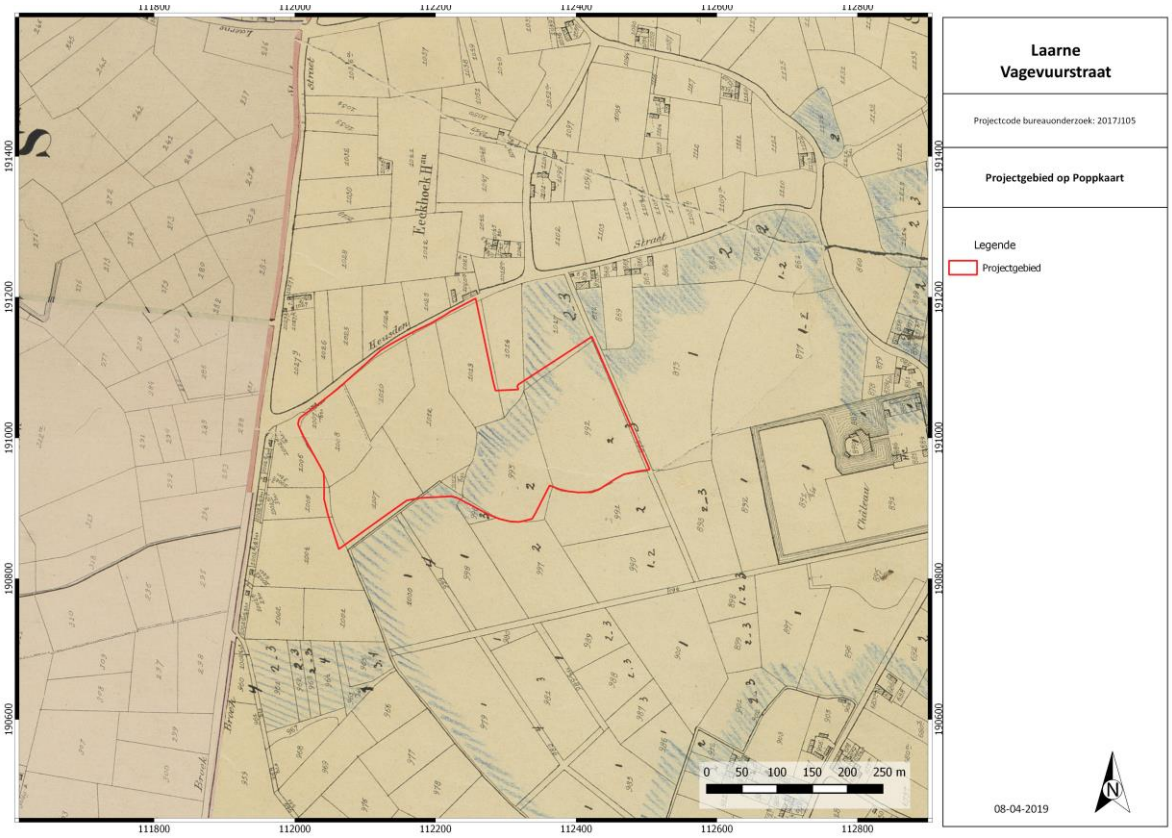

Figuur 17: Poppkaart met aanduiding plangebied. © Geopunt Vlaanderen s.d.

De kaart van Vandermaelen (1846-1854) geeft een meer eenvoudige weergave die aansluit bij voorgaande kaarten.

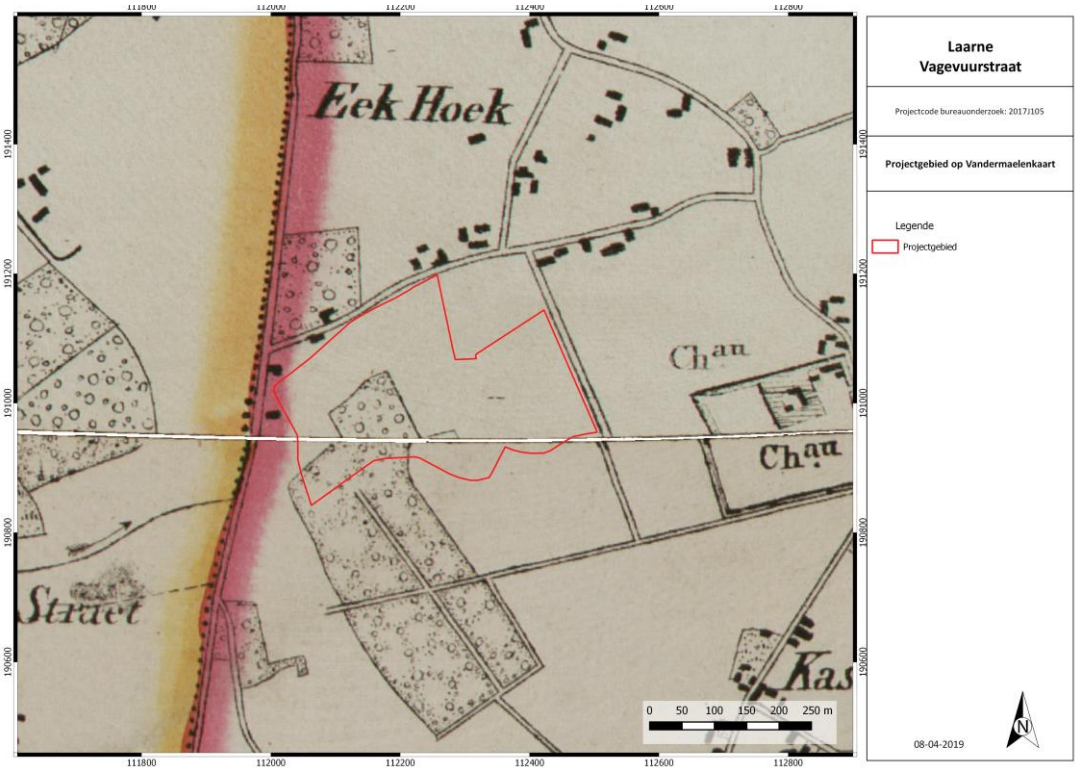

Figuur 18: Kaart van Vandermaelen met aanduiding projectgebied. © Geopunt Vlaanderen s.d.

De luchtfoto uit 1971 geeft een gelijkaardig beeld waarbij de percelen nog steeds onbebouwd zijn.

Figuur 19: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

Tussen 1979-1990 ontstond de huidige toestand.

2.2.3. ARCHEOLOGISCH KADER

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een inventaris van gekende archeologische vindplaatsen in Vlaanderen.

Binnen een straal van ca. 500 m bevinden zich twee locaties:

- Locatie 32305: De eerste sporen van bewoning ter hoogte van het kasteel van Laarne dateren vermoedelijk rond 1200. De vroegste vermelding dateert van ca. 1362. In de 13de eeuw werd een ringwal aangelegd. In de 15de-17de eeuw gebeurden verdere ophogingen en diverse verbouwingen. De ringwal werd eind 13de-begin 14de eeuw opgevuld en genivelleerd. Het kasteel van Laarne bestaat nog steeds.
- Locatie 37129: Tijdens een veldprospectie werd één afslag en één scherf vroeg steengoed aangetroffen.
- Voor een gebied ten noorden van het projectgebied, aan de Eekhoekstraat, werd een archeologienota opgesteld. Hier werd een proefsleuvenonderzoek voorgesteld maar dit werd nog niet uitgevoerd[6].

Op een afstand van 500 tot 1000 m bevinden zich twee vondstlocaties:

- Locatie 37120: Hier bevond zich een site met walgracht.
- Locatie 32576: De site met walgracht dateert uit de late middeleeuwen.

Volgende verder gelegen vondstlocaties zijn nog vermeldenswaardig:

- Locatie 37122: Tijdens een veldprospectie werden 2 afslagen gevonden.
- Locatie 37135: Tijdens een veldprospectie werden scherven uit de Romeinse tijd en volle middeleeuwen aangetroffen, evenals 2 silex afslagen.
- Locatie 31304: In de visvijver werd een hak uit een gewei gevonden. Tijdens veldprospectie werd nog lithisch materiaal gevonden.

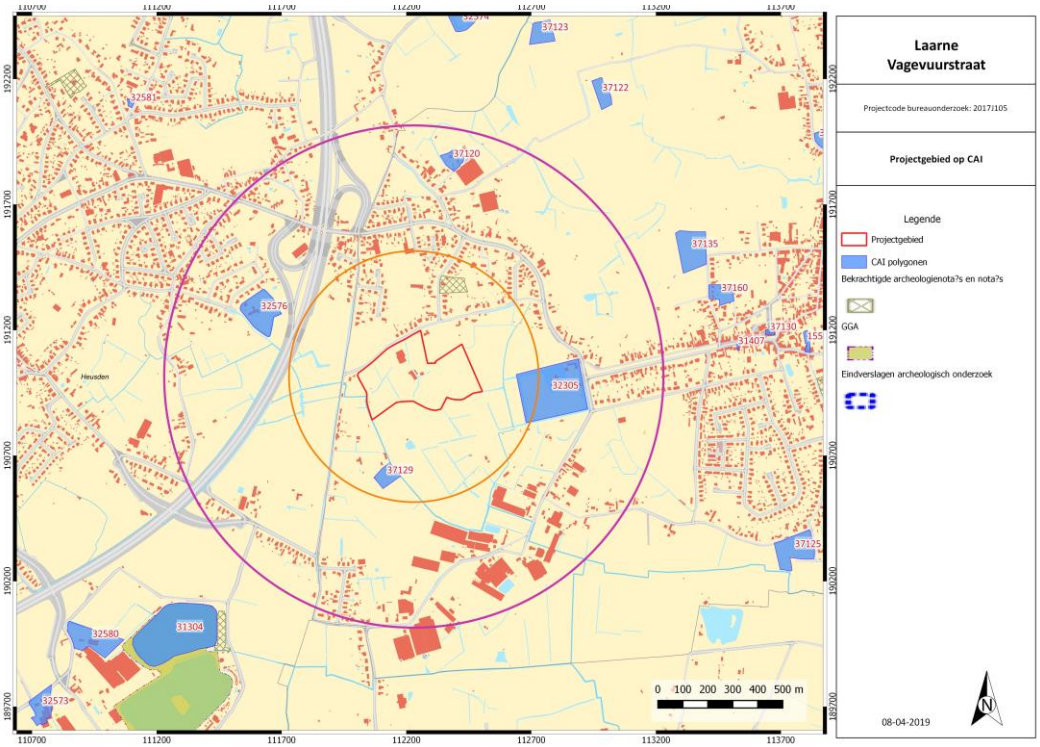

Figuur 20: Kadasterplan met vondstlocaties CAI en plangebied. © CAI aug 2018

[6] J. Van Nuffel *et al.* 2017.

2.2.4. DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHTE GEBIED

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen (landschappelijk, historisch, archeologisch) over het archeologische potentieel van het terrein?

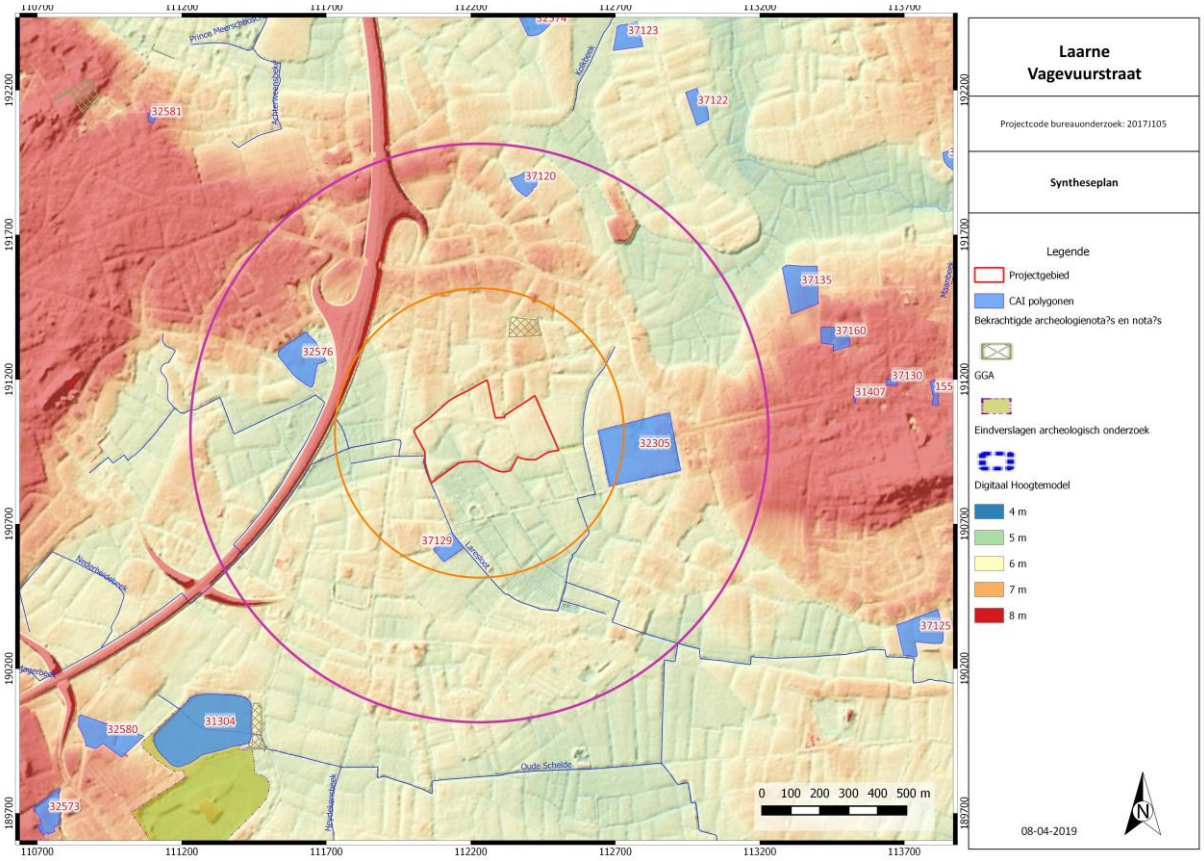

Figuur 21: Syntheseplan.

Het projectgebied ligt ten westen van Laarne. In het noorden grenst het projectgebied aan de Vagevuurstraat, in het oosten aan de Paardreef.

Het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel en de hoogteprofielen tussen ca. 5 m en 6,2 m TAW. Het projectgebied is in een iets lager gebied gelegen met ten oosten en westen enkele heuvels. Ten westen en zuiden loopt de Laresloot, op 1 km ten zuiden de Oude Schelde, op 1,5 km ten noordoosten de Maanbeek. De Schelde loopt op 2,7 km ten westen en 3,5 km ten zuiden. Ter hoogte van het projectgebied zijn heel wat grachten gelegen. Bodemkundig zijn verschillende bodemtypes aanwezig, met name, matig droge en natte zandbodems en natte lemige zandbodems. Landschappelijk gezien is het projectgebied gunstig gelegen. Bodemkundig dienen de bodems met vochttrap “e” mogelijk als te nat gezien worden voor permanente menselijke bewoning. De matig droge tot matig natte zandbodems kunnen echter als gunstig gezien worden voor menselijke bewoning.

Archeologisch is slechts zeer weinig gekend uit de buurt. Dit heeft eerder te maken met het ontbreken van systematisch onderzoek in de omgeving en niet zozeer met het ontbreken van archeologische sites.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan men sporen verwachten vanaf de steentijd tot en met de middeleeuwen. De Laresloot lijkt van meer recentere oorsprong maar gaat vermoedelijk terug op een natuurlijke loop. De ligging van het projectgebied nabij deze waterloop en waarbij

zowel drogere als nattere gronden aanwezig zijn, zijn gunstig voor menselijke aanwezigheid en dit vanaf de steentijd. Het latere gebruik als akker kan wel voor een gedeeltelijke verstoring gezorgd hebben van steentijdsites waarbij deze zijn opgenomen in de bouwvoor.

2.2.5. AFWEGING NOODZAAK VERDER ONDERZOEK

- In welke zones is verder vervolgonderzoek noodzakelijk indien archeologisch erfgoed potentieel aanwezig is en bedreigd wordt ten gevolge van de geplande ingrepen?

Ter hoogte van het projectgebied zal een nieuwe piste aangelegd worden. Hierbij zal men maximaal 30 cm teelaarde afgraven. Hierna wordt kalk opgebracht dat tot 40 cm diep zal worden ingefreesd. Het gaat dus om een maximale bodemingreep van 70 cm. Voor de nieuwe piste gaat het hierbij om een volledig nieuwe bodemingreep, bij de bestaande piste gebeurde de vroegere aanleg op een gelijkaardige manier en is dus reeds 70 cm verstoord. Ter hoogte van de waterputten en nieuwe gracht zal een verstoring gebeuren van 3,5 m en 0,5 m. Ter hoogte van deze werken wordt het archeologisch niveau verstoord.
Ter hoogte van de bestaande, in onbruik rakende piste zal men maximaal 30 cm afgraven en gras inzaaien. Hier zal dus geen bijkomende verstoring gebeuren ten opzichte van de reeds bestaande verstoring.

Gezien het archeologisch potentieel, de kenniswinst en de geplande ingrepen is bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig. Gezien de waterputten en gracht beperkt zijn qua oppervlakte en slechts een zeer beperkt zicht zouden geven worden deze niet mee opgenomen in het te onderzoeken gebied. Enkel de delen waar een volledig nieuwe piste zal komen zal onderzocht worden. Het gaat in totaal om een oppervlakte van ca. 7530 m². Dit zal verder besproken worden in het Programma van Maatregelen.

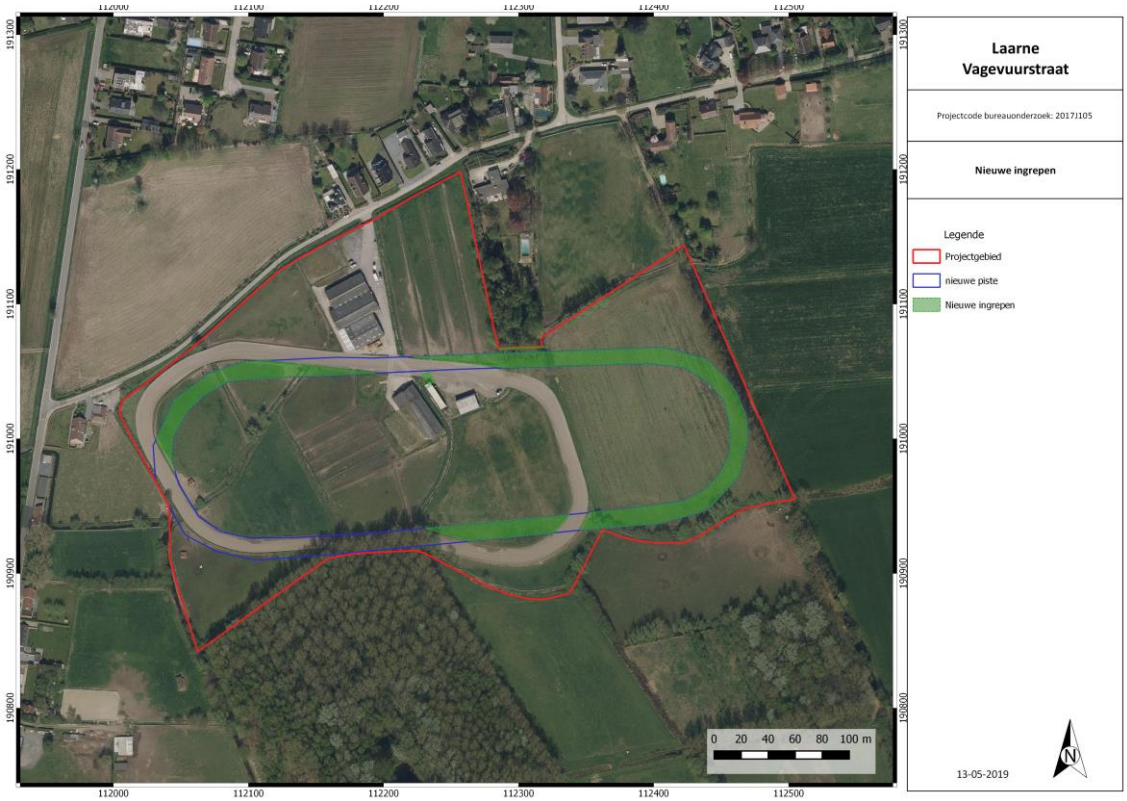

Figuur 22: Luchtfoto met aanduiding nieuwe piste en nieuwe ingrepen.

2.3. SAMENVATTING

Het bureauonderzoek heeft tot doel om zonder ingreep in de bodem maar op basis van de bestaande informatie (landschappelijk, historisch, archeologisch) na te gaan in hoeverre er archeologische resten aanwezig kunnen zijn binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Er wordt een beschrijving gemaakt van de geplande werken, van de uitvoeringswijze ervan en van de impact op het bodemarchief waarvoor een vergunning wordt aangevraagd.

Volgende onderzoeksvragen werden in dit bureauonderzoek (Verslag van Resultaten) behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen (landschappelijke, historisch, archeologisch) over het archeologische potentieel van het terrein?
- In welke zones is verder vervolgonderzoek noodzakelijk indien archeologisch erfgoed potentieel aanwezig is en bedreigd wordt ten gevolge van de geplande ingrepen?

Het projectgebied ligt ten westen van Laarne. In het noorden grenst het projectgebied aan de Vagevuurstraat, in het oosten aan de Paardreef.

Het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel en de hoogteprofielen tussen ca. 5 m en 6,2 m TAW. Het projectgebied is in een iets lager gebied gelegen met ten oosten en westen enkele heuvels. Ten westen en zuiden loopt de Laresloot, op 1 km ten zuiden de Oude Schelde, op 1,5 km ten noordoosten de Maanbeek. De Schelde loopt op 2,7 km ten westen en 3,5 km ten zuiden. Ter hoogte van het projectgebied zijn heel wat grachten gelegen. Bodemkundig zijn verschillende bodemtypes aanwezig, met name, matig droge en natte zandbodems en natte lemige zandbodems. Landschappelijk gezien is het projectgebied gunstig gelegen. Bodemkundig dienen de bodems met vochttrap “e” mogelijk als te nat gezien worden voor permanente menselijke bewoning. De matig droge tot matig natte zandbodems kunnen echter als gunstig gezien worden voor menselijke bewoning.

Archeologisch is slechts zeer weinig gekend uit de buurt. Dit heeft eerder te maken met het ontbreken van systematisch onderzoek in de omgeving en niet zozeer met het ontbreken van archeologische sites.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan men sporen verwachten vanaf de steentijd tot en met de middeleeuwen. De Laresloot lijkt van meer recentere oorsprong maar gaat vermoedelijk terug op een natuurlijke loop. De ligging van het projectgebied nabij deze waterloop en waarbij zowel drogere als nattere gronden aanwezig zijn, zijn gunstig voor menselijke aanwezigheid en dit vanaf de steentijd. Het latere gebruik als akker kan wel voor een gedeeltelijke verstoring gezorgd hebben van steentijdsites waarbij deze zijn opgenomen in de bouwvoor.

Ter hoogte van het projectgebied zal een nieuwe piste aangelegd worden. Hierbij zal men maximaal 30 cm teelaarde afgraven. Hierna wordt kalk opgebracht dat tot 40 cm diep zal worden ingefreesd. Het gaat dus om een maximale bodemingreep van 70 cm. Voor de nieuwe piste gaat het hierbij om een volledig nieuwe bodemingreep, bij de bestaande piste gebeurde de vroegere aanleg op een gelijkaardige manier en is dus reeds 70 cm verstoord. Ter hoogte van de waterputten en nieuwe gracht zal een verstoring gebeuren van 3,5 m en 0,5 m. Ter hoogte van deze werken wordt het archeologisch niveau verstoord.
Ter hoogte van de bestaande, in onbruik rakende piste zal men maximaal 30 cm afgraven en gras inzaaien. Hier zal dus geen bijkomende verstoring gebeuren ten opzichte van de reeds bestaande verstoring.

Gezien het archeologisch potentieel, de kenniswinst en de geplande ingrepen is bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig. Dit zal verder besproken worden in het Programma van Maatregelen.

3. BIBLIOGRAFIE

3.1. LITERATUUR

R. Leys & J. Ameryckx (1963) *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Melle 55E*, s.l.

J. Van Nuffel *et al.* (2017) *Laarne – Korte Eekhoekstraat*, Adegem.

3.2. WEBSITES

CadGIS (2019) *Kadasterplan*, http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE. (geraadpleegd op 08/04/2019)

CAI (2018) *Laarne*, https://cai.onroerenderfgoed.be/bestand. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Cartesius (s.d.) *Laarne*, http://cartesius.be/CartesiusPortal/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

DOV (s.d.) *Bodemkaart*, https://www.dov.vlaanderen.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

DOV (s.d.) *Erosiegevoeligheidskaart*, https://www.dov.vlaanderen.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

DOV (s.d.) *Quartair geologische kaart*, https://www.dov.vlaanderen.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

DOV (s.d.) *Tertiair geologische kaart*, https://www.dov.vlaanderen.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Atlas der Buurtwegen*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Bodembedekkingskaart*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Digitaal Hoogtemodel,* http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Ferrariskaart*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, zomer 1971*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, zomer 1979-1990*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2000-2003*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2005-2007*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2008-2011*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2012*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2013*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2014*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winteropname 2015*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Poppkaart,* http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Vandermaelenkaart*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 08/04/2019)

NGI (2019) *Topomapviewer*, http://www.ngi.be/topomapviewer/public?lang=nl&. (geraadpleegd op 08/04/2019)

4. FIGURENLIJST

Figuur 1: Beslissingsboom in functie van huidig project. © Devroe bvba 2019 1
Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. © AGIV 2
Figuur 3: Topografische kaart met aanduiding projectgebied. © NGI 2019 3
Figuur 4: Inplantingsplan nieuwe piste. 6
Figuur 5: Meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied. © AGIV 7
Figuur 6: Digitaal Hoogtemodel met aanduiding plangebied. © AGIV 8
Figuur 7: Digitaal Hoogtemodel met aanduiding plangebied. © AGIV 8
Figuur 8: Terreinprofiel N-Z. © AGIV 9
Figuur 9: Terreinprofiel W-O. © AGIV 9
Figuur 10: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied. © DOV s.d. 11
Figuur 11: Tertiair geologische kaart met aanduiding projectgebied. © DOV s.d. 12
Figuur 12: Uitleg type 3 quartair geologische kaart. © DOV s.d. 12
Figuur 13: Quartair geologische kaart met aanduiding projectgebied. © DOV s.d. 13
Figuur 14: Bodemerosiekaart met aanduiding projectgebied. © DOV s.d. 13
Figuur 15: Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het plangebied. © Geopunt Vlaanderen s.d. 14
Figuur 16: Atlas der Buurtwegen (1841) met aanduiding van het plangebied. © Geopunt Vlaanderen s.d. 15
Figuur 17: Poppkaart met aanduiding plangebied. © Geopunt Vlaanderen s.d. 15
Figuur 18: Kaart van Vandermaelen met aanduiding projectgebied. © Geopunt Vlaanderen s.d. 16
Figuur 19: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.) 16
Figuur 20: Kadasterplan met vondstlocaties CAI en plangebied. © CAI aug 2018 17
Figuur 21: Syntheseplan. 18
Figuur 22: Luchtfoto met aanduiding nieuwe piste en nieuwe ingrepen. 19

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op kadasterplan

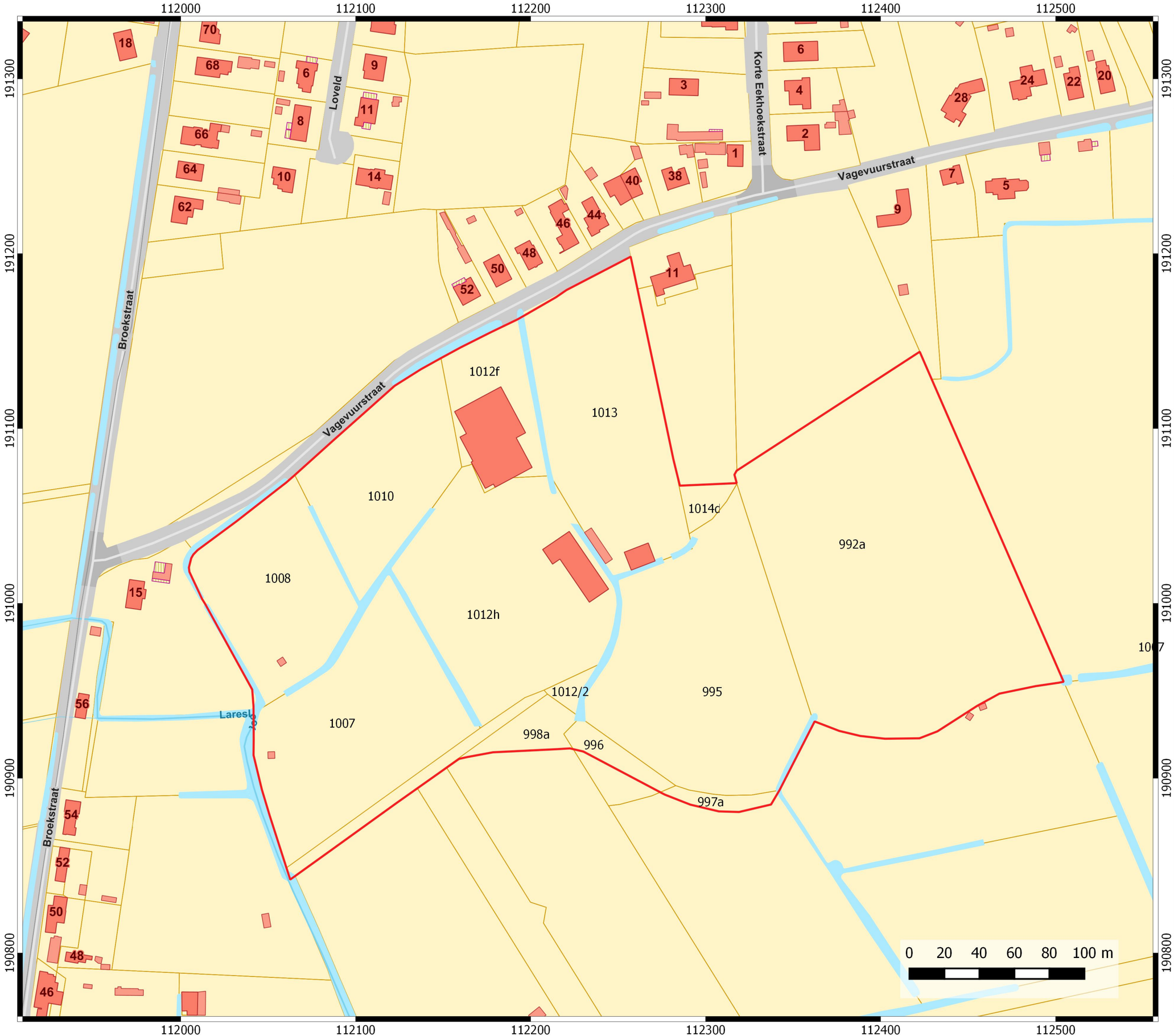

Legende

Projectgebied

08-04-2019

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op topografische kaart

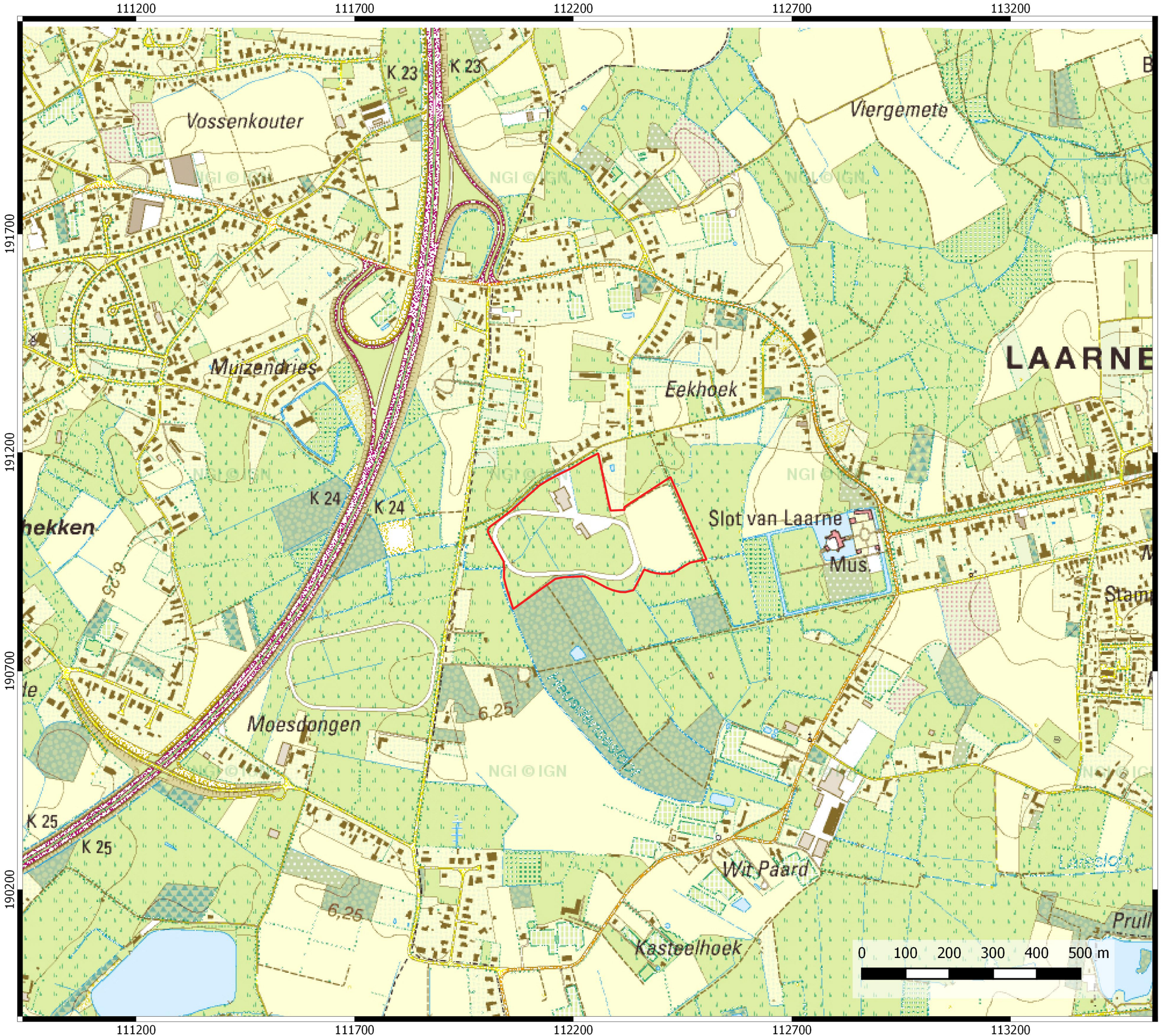

Legende

Projectgebied

08-04-2019

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op luchtfoto

Legende

Projectgebied

08-04-2019

N

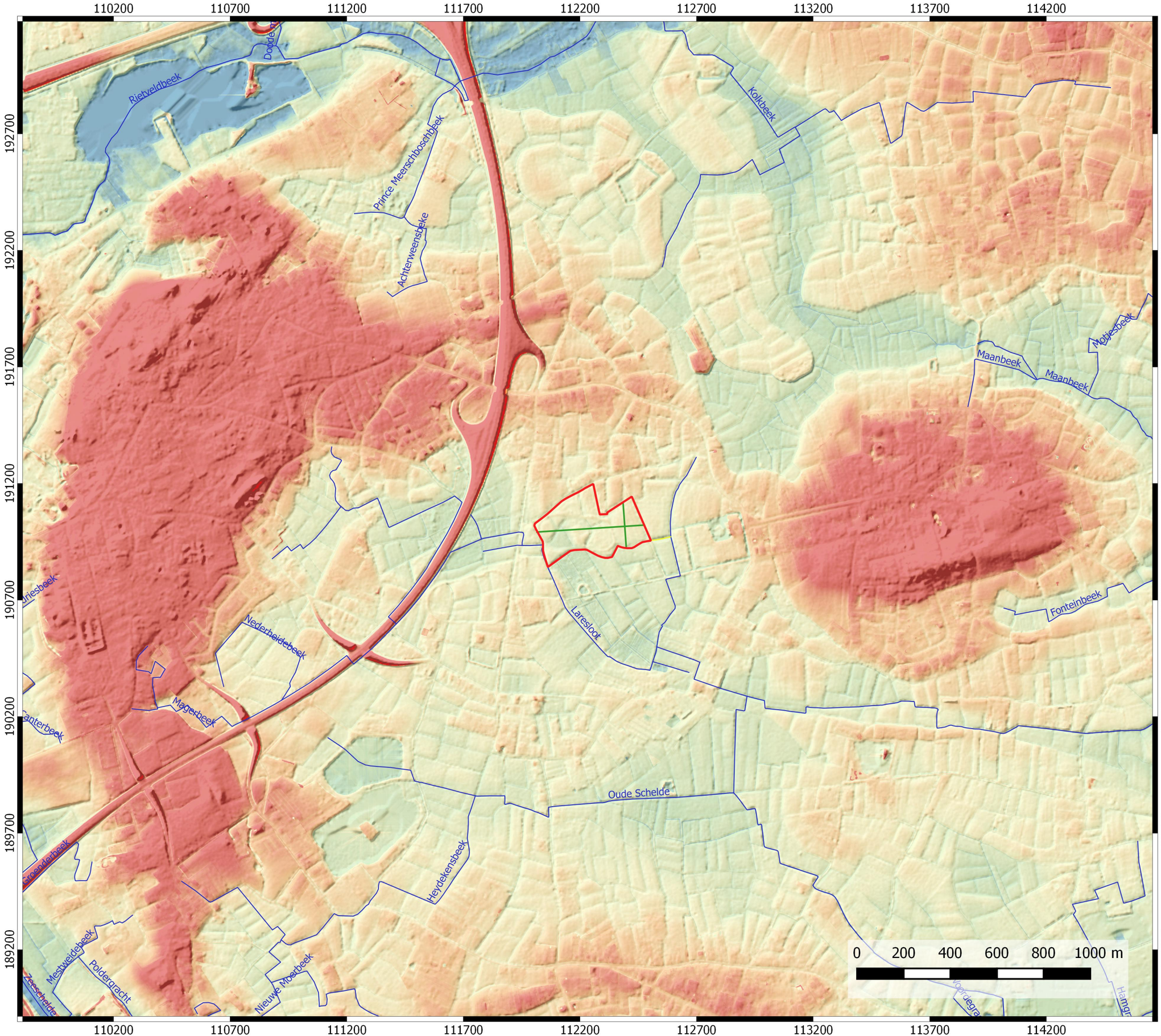

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op Digitaal Hoogtemodel

Legende

Projectgebied

Digitaal Hoogtemodel

- 4 m
- 5 m
- 6 m
- 7 m
- 8 m

Hoogteprofiel

Vhag

08-04-2019

N

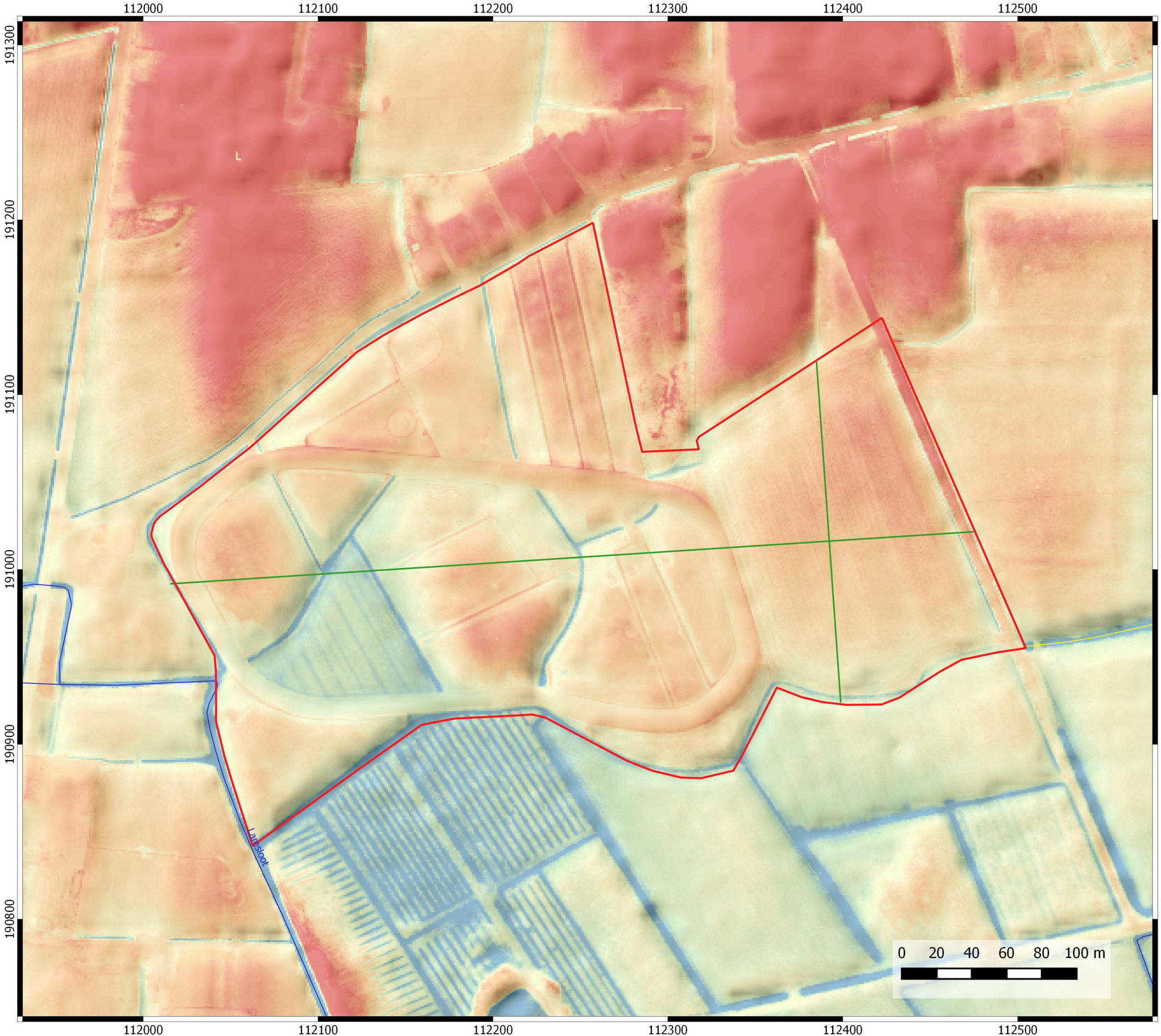

Laarne Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op Digitaal Hoogtemodel

Legende

- Projectgebied

Digitaal Hoogtemodel

- 5 m
- 5.375 m
- 5.75 m
- 6.125 m
- 6.5 m
- Hoogteprofiel
- Vlaamse hydrografische atlas

08-04-2019

N

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op bodemkaart

Legende

Projectgebied

Bodemkaart

- Egp
- Lfp
- Pdp
- Pep
- Pfp
- Sdb
- Sdp
- Sep
- Sfp
- Zbc
- Zbh
- Zbm
- Zcc
- Zch
- Zcm
- Zdb
- Zdh
- Zdp

08-04-2019

N

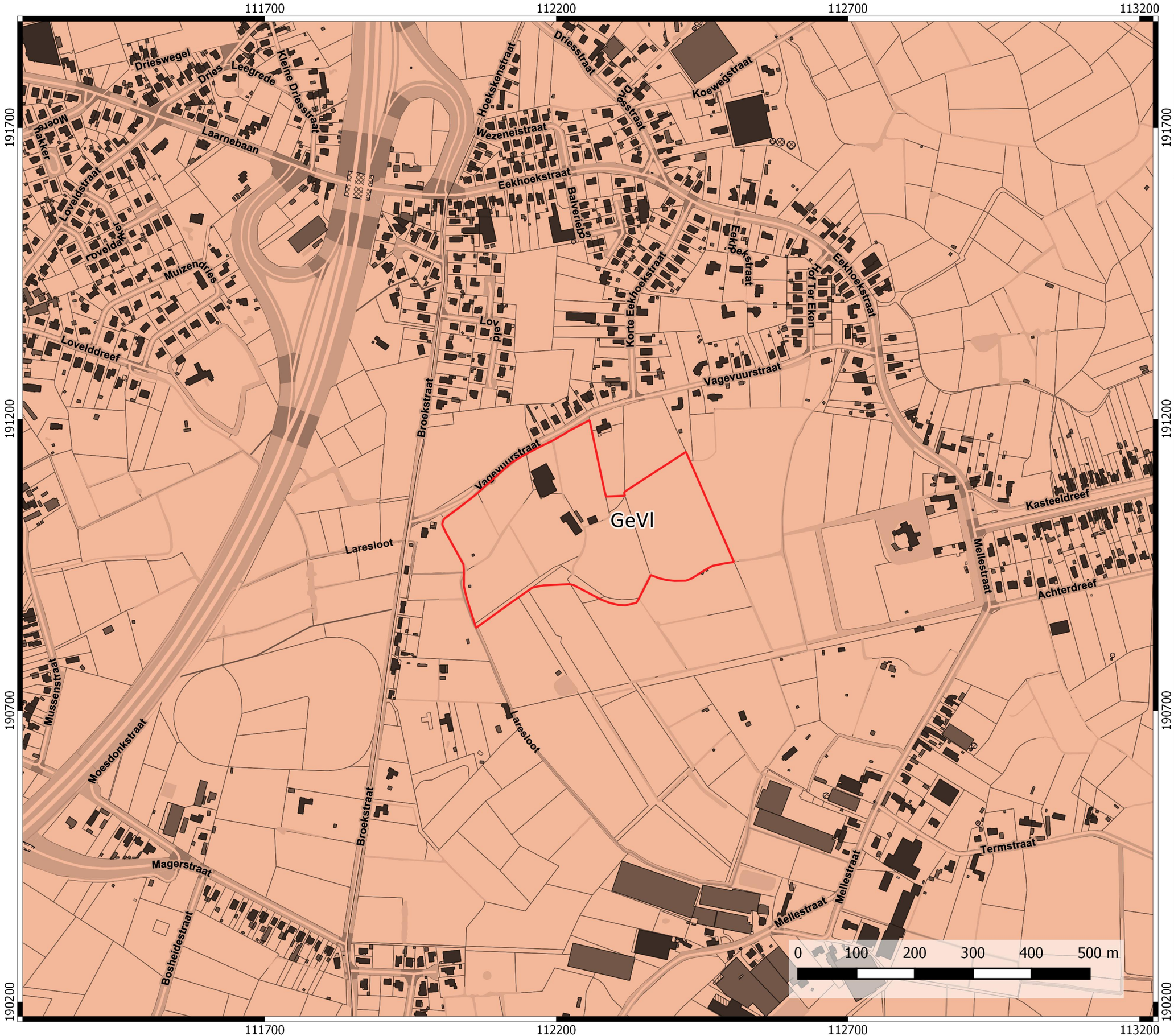

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op tertiair geologische kaart

Legende

Projectgebied

Tertiair

L. Vlierzele

08-04-2019

N

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op quartair geologische kaart

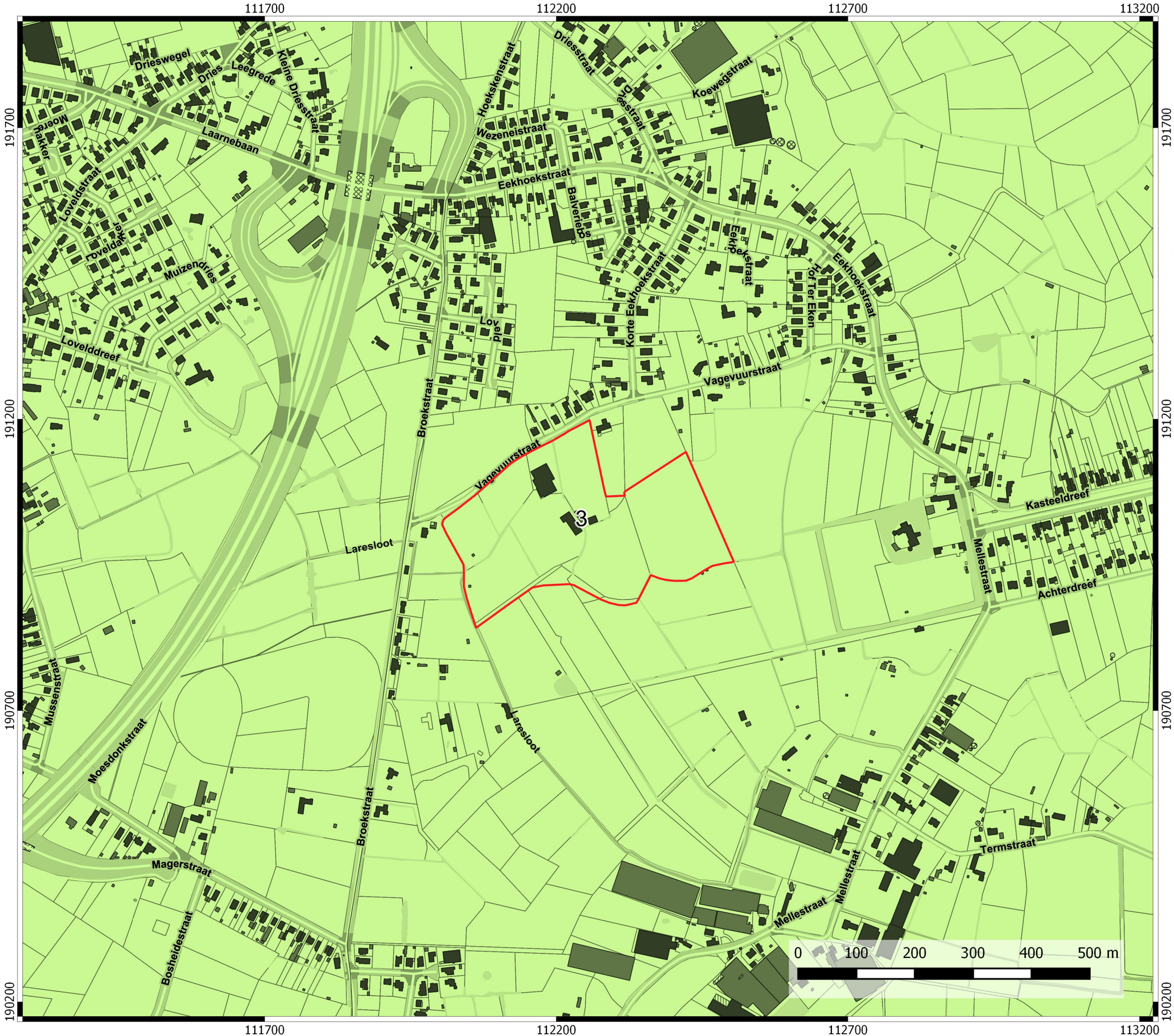

Legende

Projectgebied

Quartair

3

08-04-2019

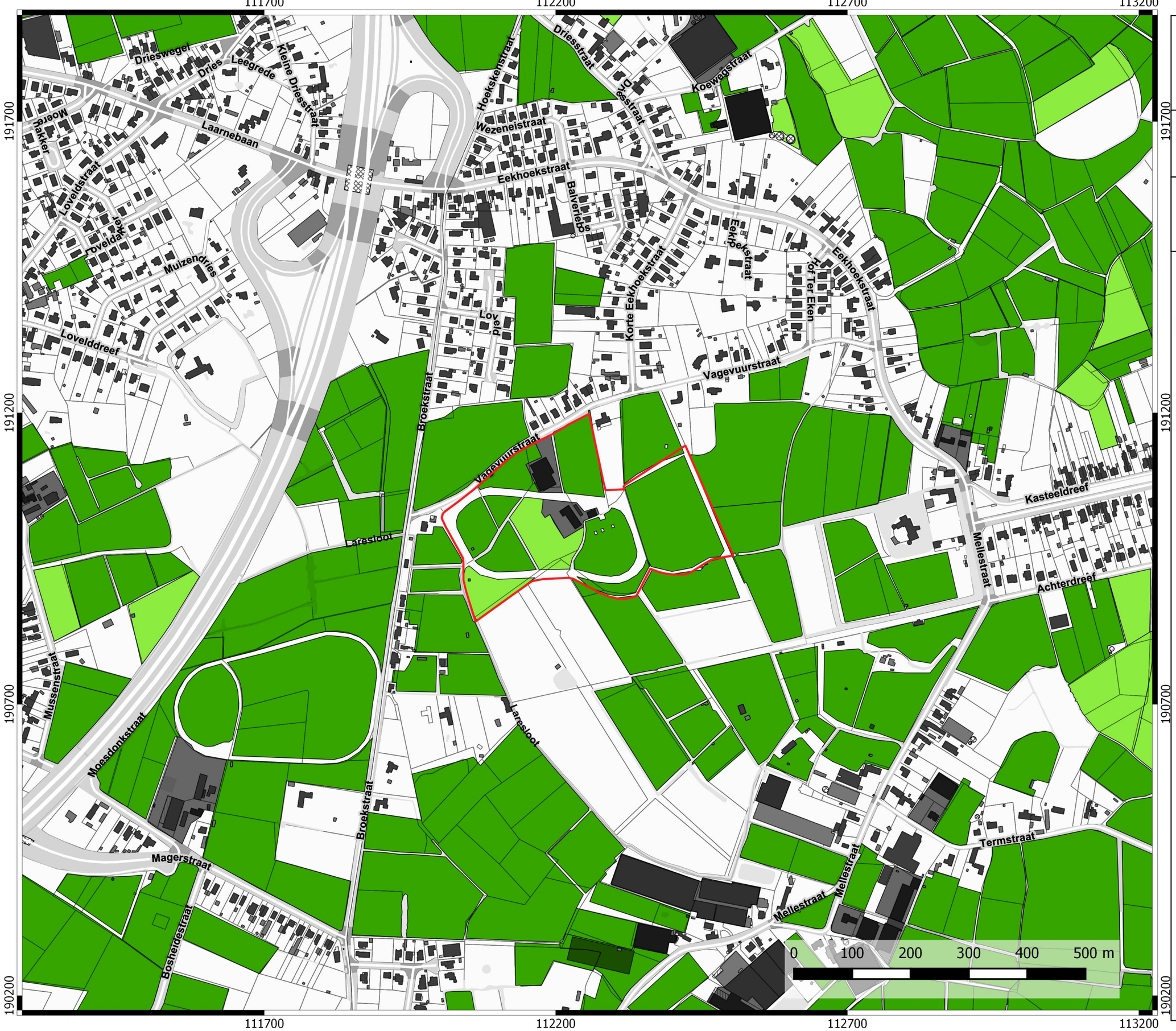

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op bodemerosiekaart

Legende

Projectgebied

Potentiële bodemerosiekaart per perceel (2019)

- Zeer hoog
- Hoog
- Medium
- Laag
- Zeer laag
- Verwaarloosbaar
- Bijzondere strook
- Niet van toepassing
- Geen info

08-04-2019

N

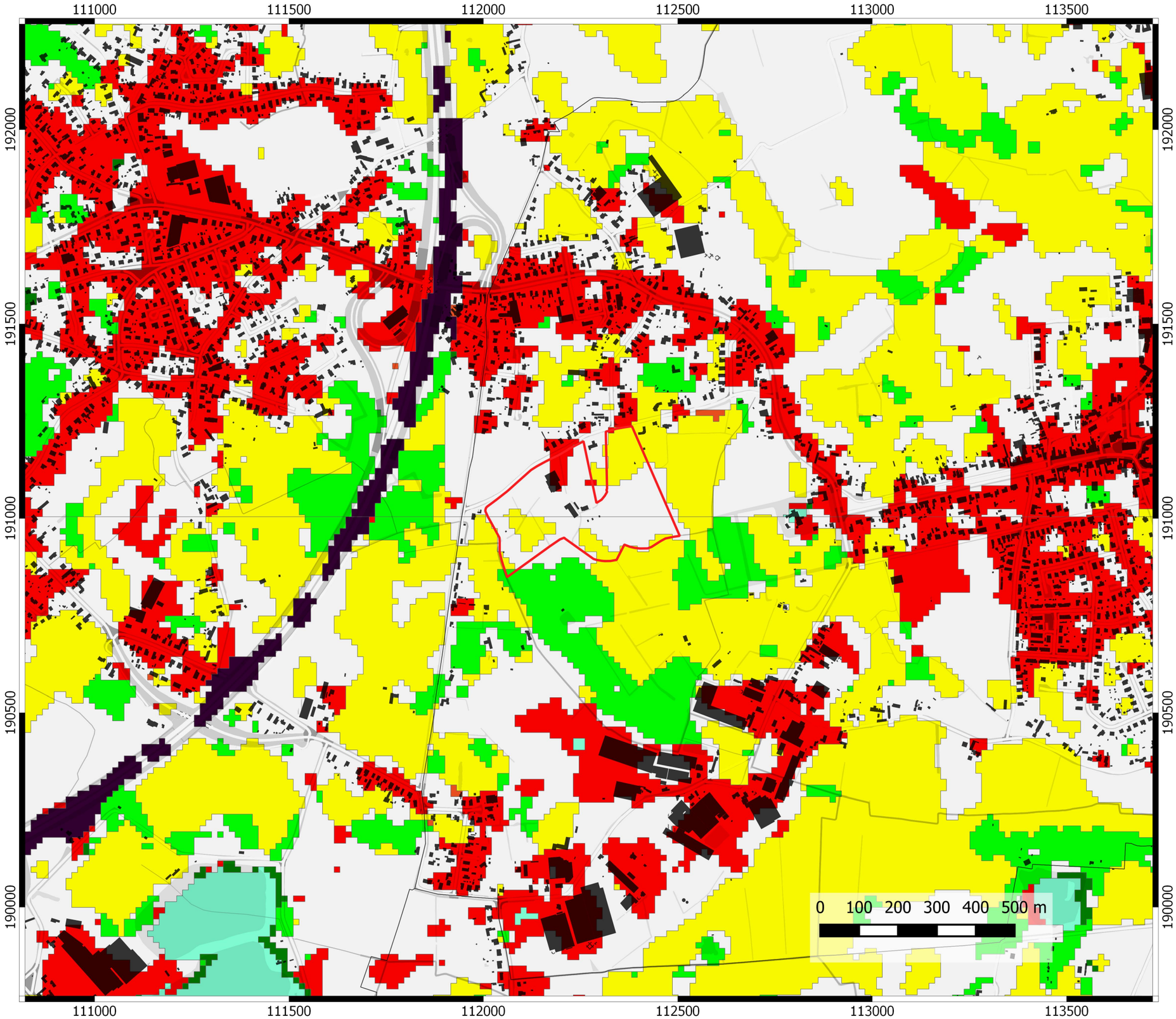

Laarne
Vagevuurstraat

Projectnummer: 2017-1062
Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

PLAN 10
Plangebied op bodemgebruikskaart

Legende

Projectgebied

Bodemgebruikskaart

- Akkerbouw
- Andere bebouwing
- Autosnelweg
- Boomgaard
- Loofbos
- Naaldbos
- Water
- Weiland

09-10-2017

N

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op Ferrariskaart

Legende

Projectgebied

08-04-2019

N

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op Atlas der Buurtwegen

Legende

Projectgebied

08-04-2019

N

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op Poppkaart

Legende

Projectgebied

08-04-2019

N

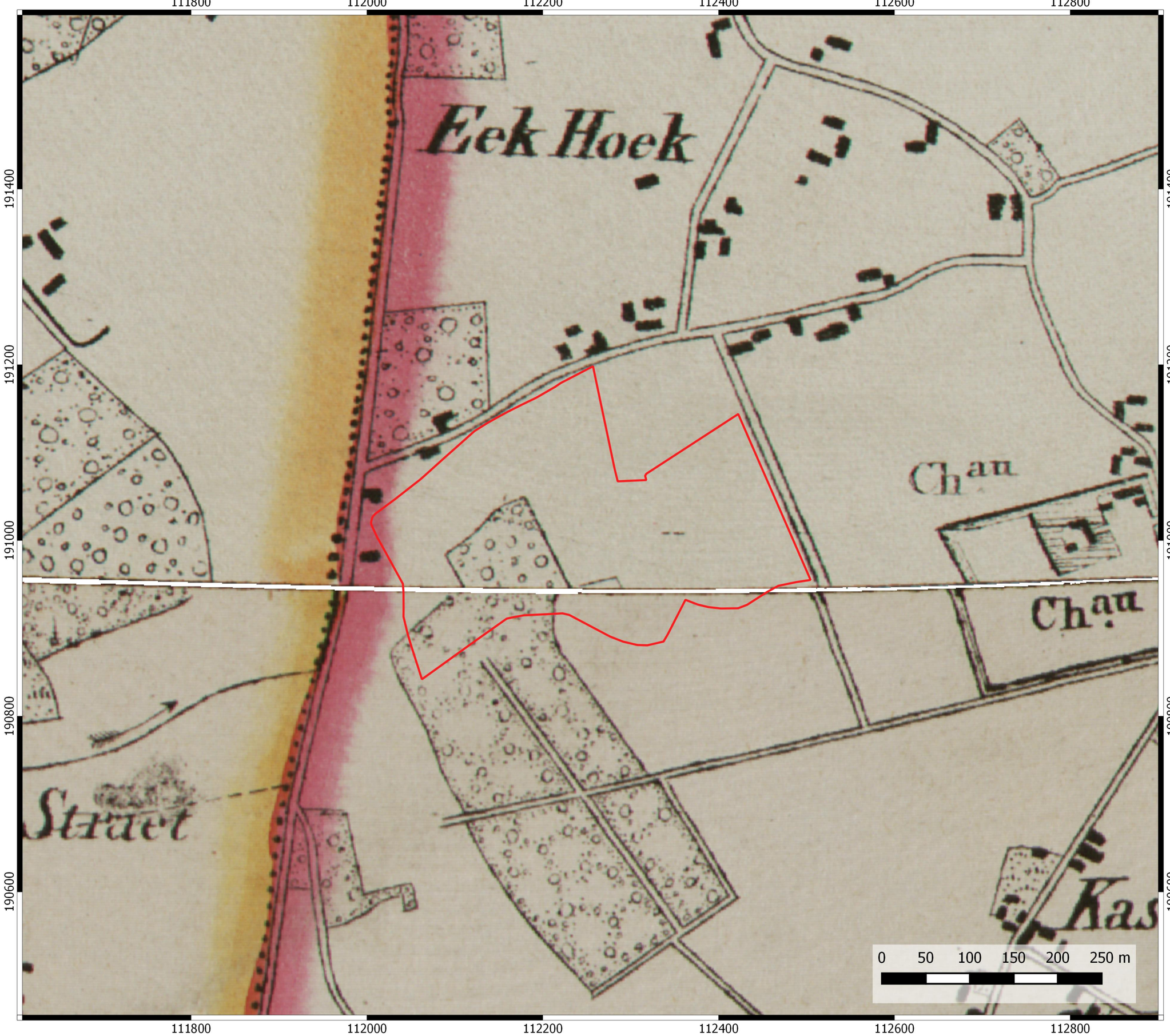

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op Vandermaelenkaart

Legende

Projectgebied

08-04-2019

N

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op luchtfoto (1971)

Legende

Projectgebied

08-04-2019

N

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Projectgebied op CAI

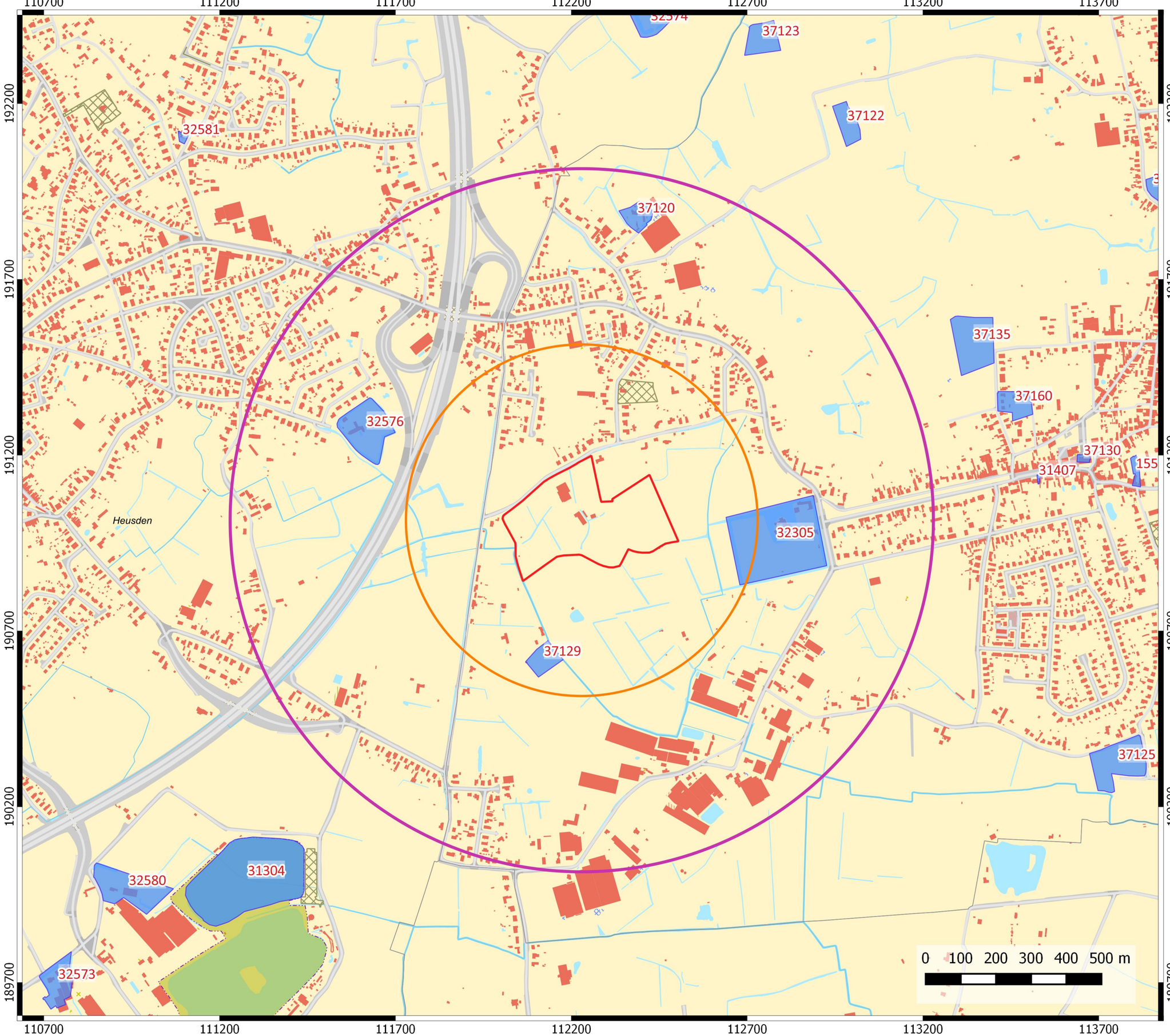

Legende

Projectgebied

CAI polygonen

Bekrachtigde archeologienota?s en nota?s

GGA

Eindverslagen archeologisch onderzoek

08-04-2019

N

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Syntheseplan

Legende

Projectgebied

CAI polygonen

Bekrachtigde archeologienota?s en nota?s

GGA

Eindverslagen archeologisch onderzoek

Digitaal Hoogtemodel

4 m

5 m

6 m

7 m

8 m

08-04-2019

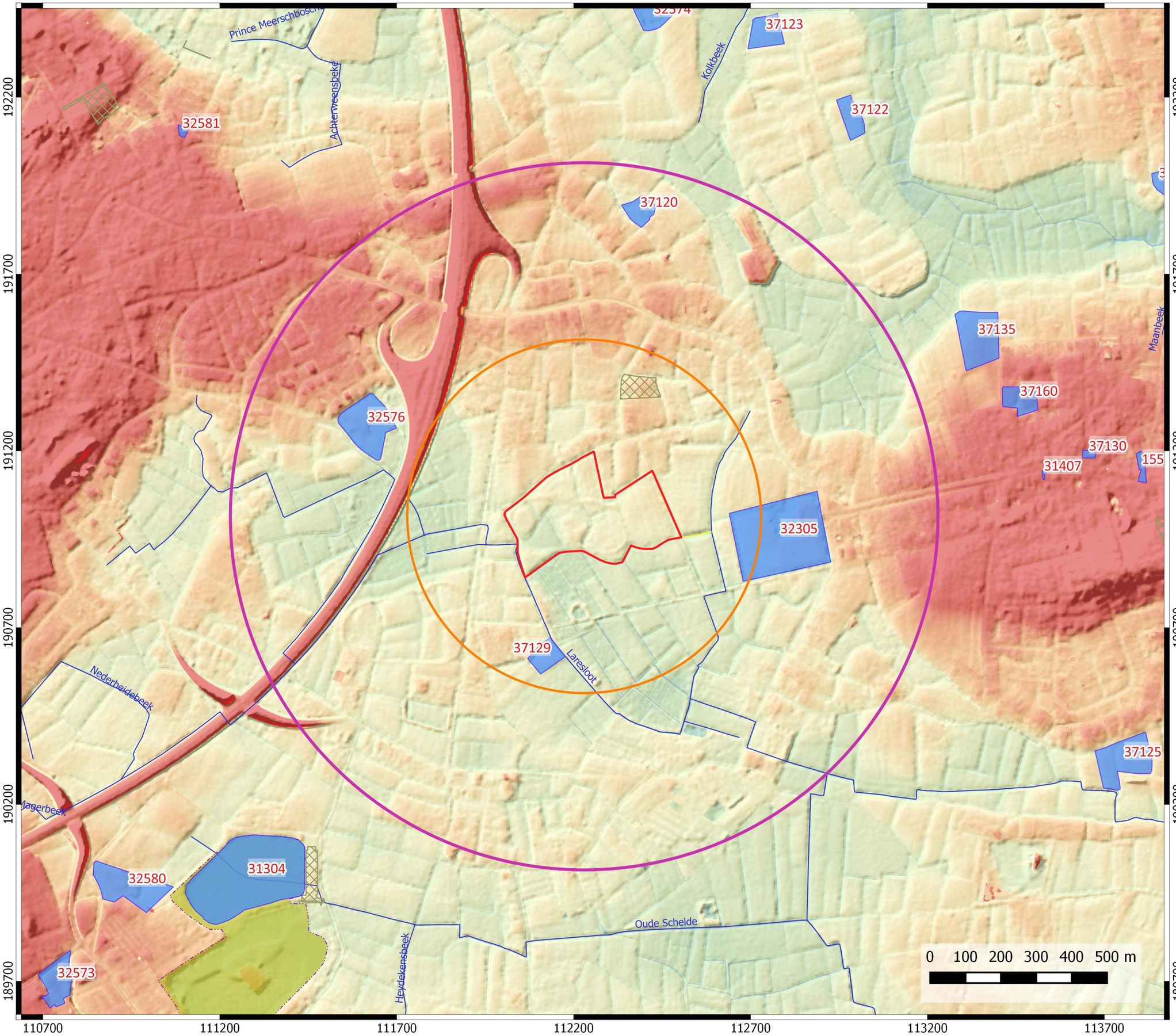

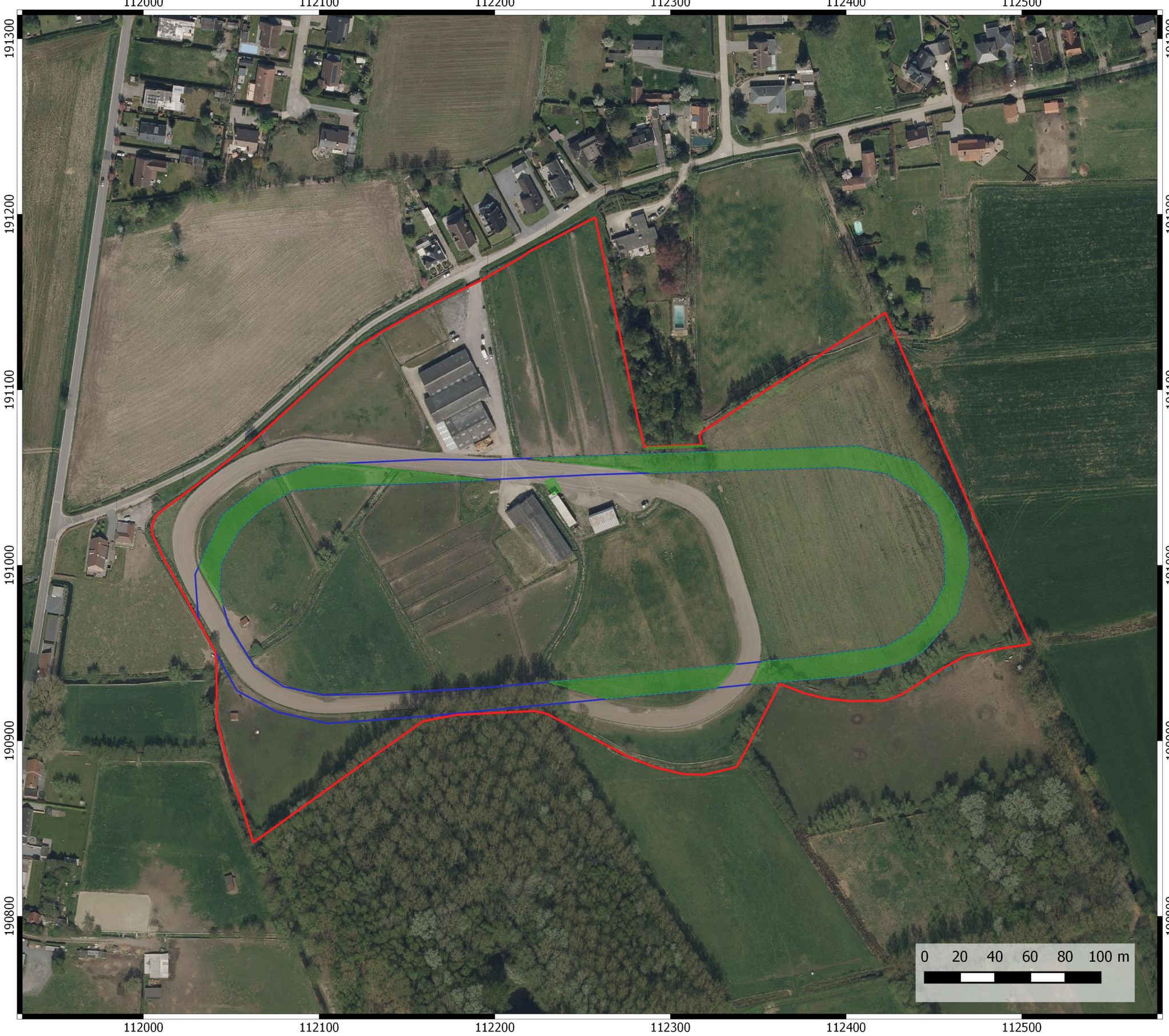

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Nieuwe ingrepen

Legende

- Projectgebied
- nieuwe piste
- Nieuwe ingrepen

13-05-2019

N

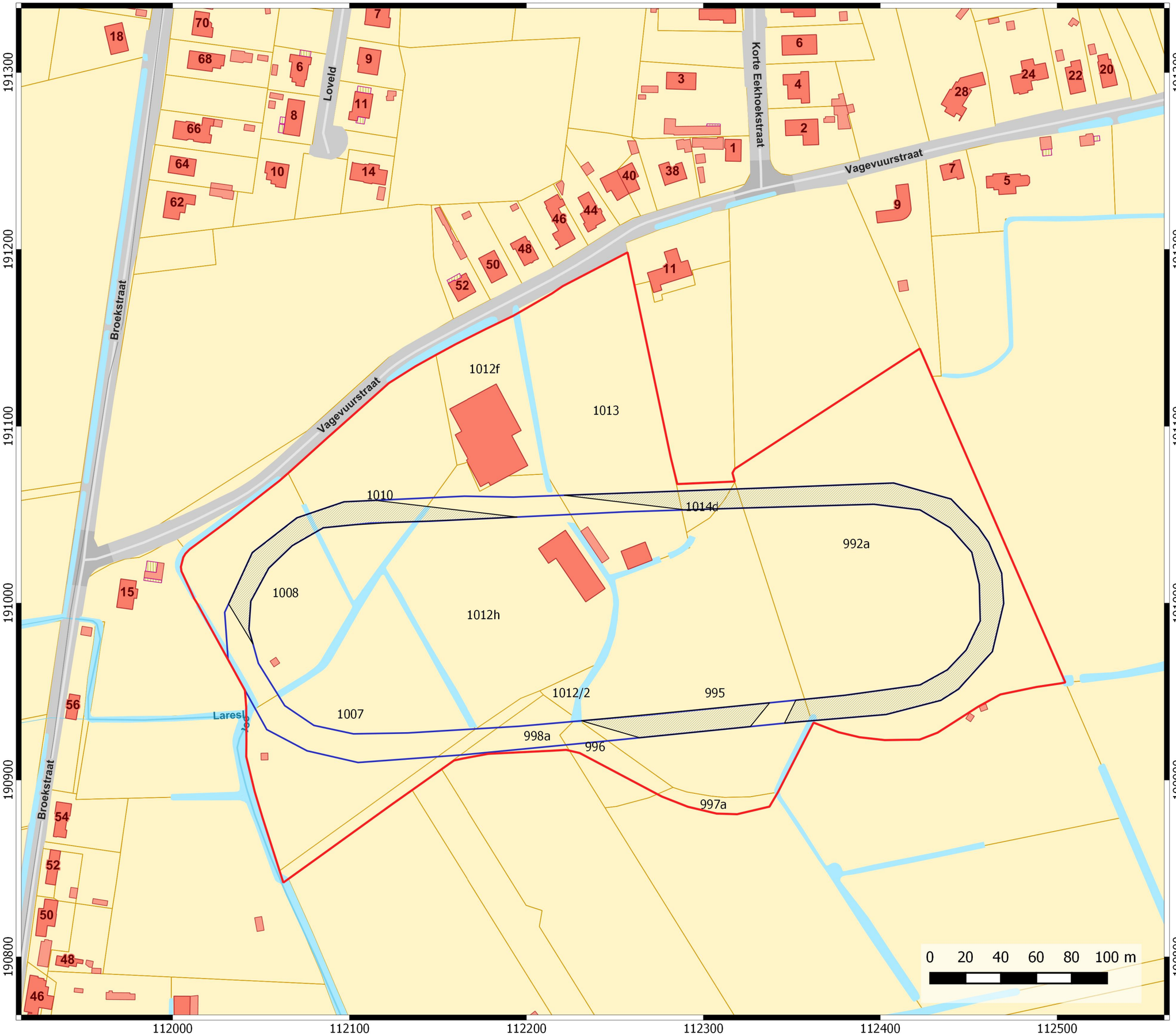

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Onderzoeksgebied op kadasterplan

Legende

- Projectgebied
- nieuwe piste
- Te onderzoeken gebied

13-05-2019

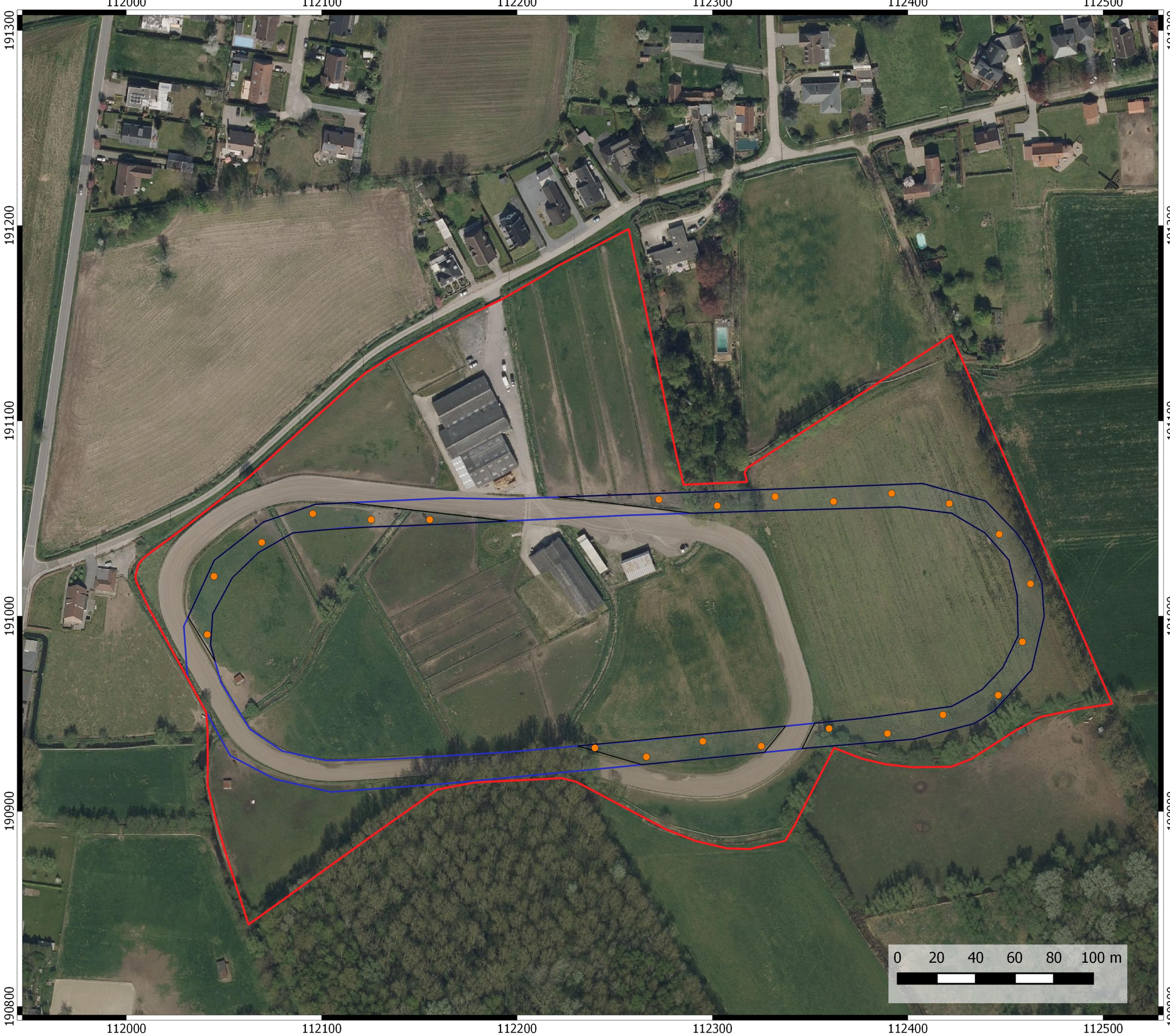

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Boorplan

Legende

- Projectgebied
- nieuwe piste
- Te onderzoeken gebied
- Boringen

07-08-2019

N

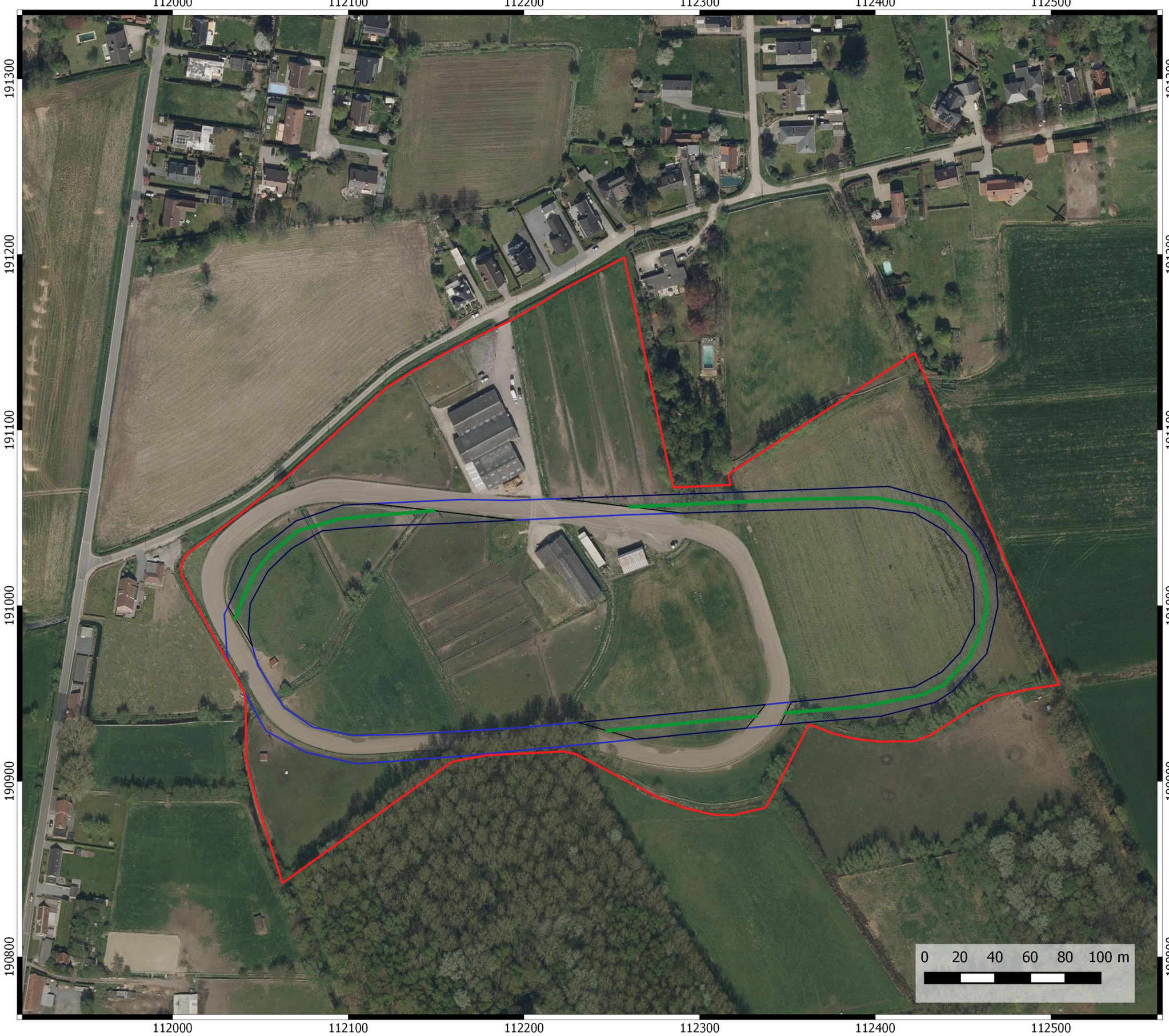

Laarne
Vagevuurstraat

Projectcode bureauonderzoek: 2017J105

Proefsleuvenplan

Legende

- Projectgebied
- nieuwe piste
- Te onderzoeken gebied
- Proefsleuven

13-05-2019

N

Opmetingsplan

Schaal: 1/500

STAL TROJAAN

Eigendomsgrenzen

Oppervlakte = 10ha 50ca (+/-)

Legende

Bestaande toestand

- : bestaande piste, breedte 12.50 m
- Gemeten punt met zijn hoogte X - Y : Lambert-coördinaten Hoogte: T.A.W.
- Hoogtelijn bestaande toestand
- Afsluiting, houten palen
- Afsluiting, metalen palen
- Afsluiting, prikkeldraad
- Bovenkant gracht
- Onderkant gracht
- Rand van de bestaande piste

GRONDPLAN

Schaal: 1/500

Ontworpen toestand

- : nieuwe piste, breedte 10.00 m
  Oppervlakte= 9743m²
- : veiligheidsstrook, breedte minimaal 1.00 m
- : Ontworpen hoogte
- A : puntnummer van het lengteprofiel
- : Verlichtingspaal
- : Drainage
- : Beregening

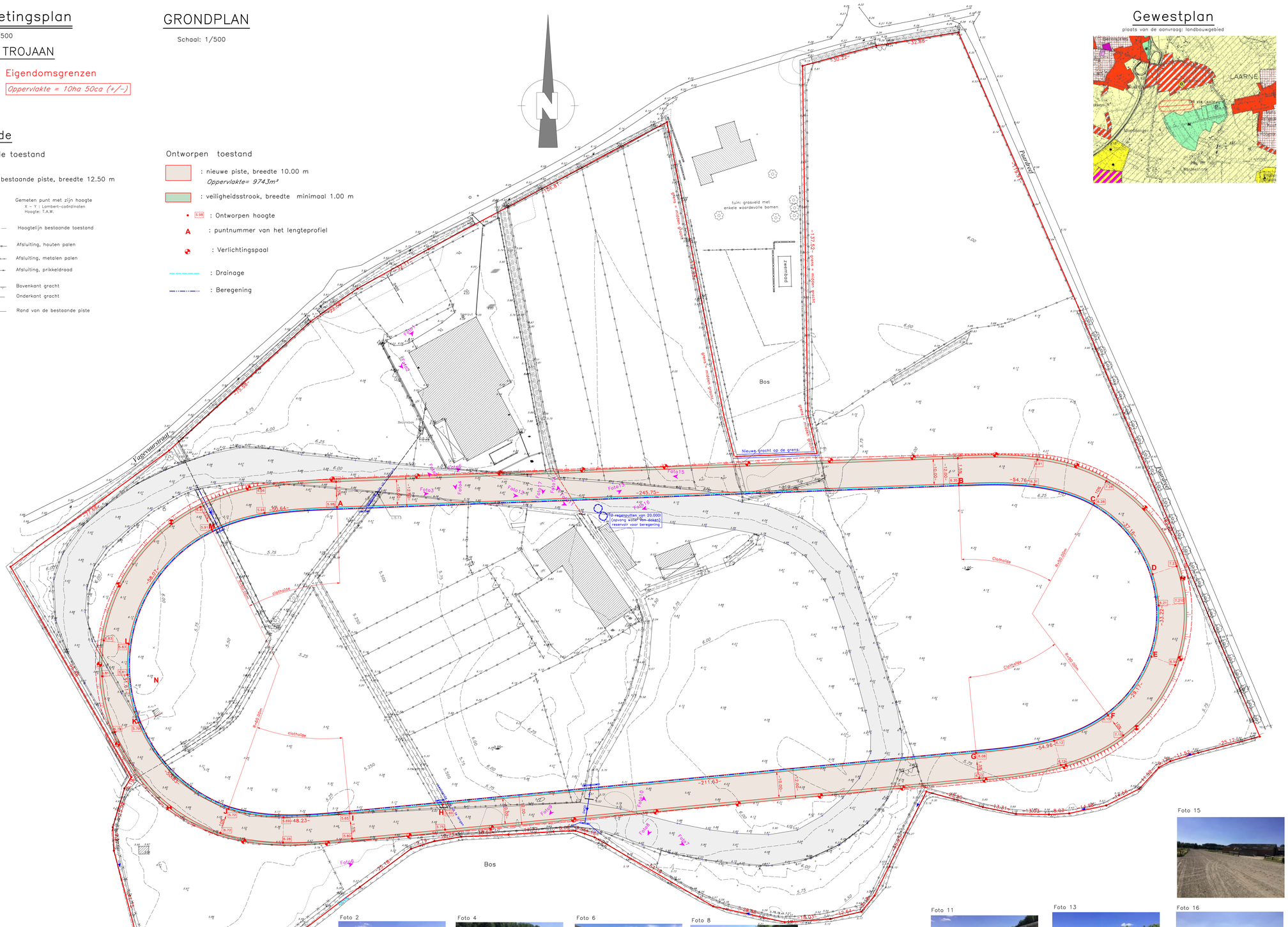

Foto 1

Foto 2

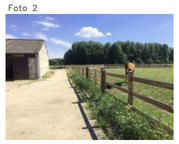

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

Foto 16

Foto 17

Gewestplan

plaats van de aanvraag: landbouwgebied

Situatieplan

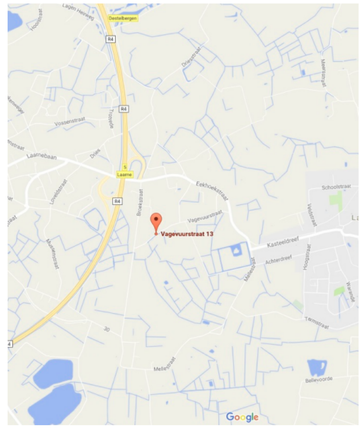

Kadasterplan

Schaal: 1/5000

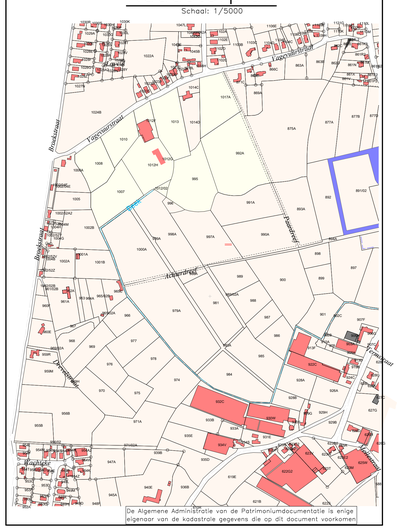

De Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie is enige eigenaar van de kadastrale gegevens die op dit document voorkomen

Provincie :	OOST-VLAANDEREN
Gemeente :	LAARNE
Kadastrale ligging :	LAARNE, eerste afdeling Sectie C Percelen nrs. 992A, 995, 1007, 1008, 1012/02, 1012G en 1012H

Vagevuurstraat 13

Aanvraag voor
een stedenbouwkundige vergunning:

AANPASSEN EN UITBREIDEN BESTAANDE OEFENPISTE

GRONDPLAN

Nummer plan: MG/KR/2017/Laarne/02

Datum : 23/08/2018

Schaal :1/500

Gezien en goedgekeurd door de eigenaar-aanvrager :

STAL TROJAAN nv
Holeindestraat 19
9270 Laarne

Opgemaakt door :

Landmeetkantoor
Koen Roelandt bvba
landmeter-expert
Lan040720
Overheulestraat 206
8560 Wevelgem
tel. 056/50.42.81

Gezien en goedgekeurd door het schepencollege van Laarne
In zitting van:
Bij bevel:
De Secretaris: De Burgemeester: